

POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO

ATASKAITA

**ATLIEKŲ PERKROVIMAS, ANTRINIŲ ŽALIAVŲ, DIDELIŲ GABARITŲ,
MIŠRIŲ STATYBINIŲ BEI KITŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS IR LAIKYMAS**

*ŪKINĖS VEIKLOS
ORGANIZATORIUS*

UAB „MAŽEIKIŲ KOMUNALINIS ŪKIS“

ŪKINĖS VEIKLOS VIETA

KĘSTUČIO G. 15, MAŽEIKIAI

ATASKAITOS RENGĖJAS

EKO KONSULTACIJOS

J. Kubiliaus g. 6-5, Vilnius

Tel. 8 5 274 54 91

El. paštas: info@ekokonsultacijos.lt

**Vilnius
2022 m.**

Veiklos vykdytojas

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“

**ATLIEKŲ PERKROVIMAS, ANTRINIŲ ŽALIAVŲ, DIDELIŲ GABARITŲ,
MIŠRIŲ STATYBINIŲ BEI KITŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS IR LAIKYMAS**

ADRESU KĘSTUČIO G. 15, MAŽEIKIAI

POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITA

UAB „Ekokonsultacijos“ (Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencija Nr. VSL-308)

Direktorė Lina Šleinitaitė-Kalėdė

Atsakingi rengėjai	Telefonas
<i>UAB „Ekokonsultacijos“ aplinkosaugos ir visuomenės sveikatos specialistė Laura Vanagaitė</i>	(8 5) 274 54 91
<i>UAB „Ekokonsultacijos“ projektų vadovė Inga Muliuolė</i>	(8 5) 274 54 91
<i>UAB „Ekokonsultacijos“ aplinkos apsaugos specialistė Jolanta Graudinytė</i>	(8 5) 274 54 91
<i>UAB „Ekokonsultacijos“ aplinkos apsaugos specialistė Kristina Alves</i>	(8 5) 274 54 91

VERSIJA I

**2022 m.
VILNIUS**

TURINYS

1. Informacija apie ūkinės veiklos organizatorių (užsakovą)	5
2. Informacija apie ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (toliau – Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas) ataskaitos (toliau – Ataskaita) rengėją.....	5
3. Esamos ir planuojamos ūkinės veiklos analizė	5
3.1. Ūkinės veiklos pavadinimas, ekonominės veiklos rūšies kodas	5
3.2. Planuojamas (projektinis) ūkinės veiklos pajėgumas, gaminama produkcija, gaminamų produktų paskirtis, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai	6
3.3. esamų ir planuojamų statinių ir įrenginių išdėstymo planas , ūkinėje veikloje naudojamų technologijų aprašymas	7
3.4. ūkinės veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, ūkinės veiklos vykdymo (objekto naudojimo) trukmė (tais atvejais, kai planuojama terminuota ūkinė veikla).....	19
3.5. informacija, kokiuose ūkinės veiklos etapuose – teritorijų planavimo, statinių statybos, sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ar tikslinimo, ūkinės veiklos nutraukimo ar kt. – atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas	26
3.6. siūlomos PŪV alternatyvos; šis reikalavimas neprivalomas, kai atliekamas vykdomos ūkinės veiklos, kuriai reikia nustatyti arba patikslinti sanitarinės apsaugos zonų ribas, poveikio visuomenės sveikatai vertinimas	26
4. Planuojamos ūkinės veiklos vietos analizė	26
4.1. PŪV vieta, teritorijos žemėlapis su gretimybėmis, esamos ir suplanuotos gretimybės, teritorijos, teritorijos svarba aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, ekonominiu, visuomeniniu ar kt. požiūriais, objektai, kuriems nustatytos SAZ, informacija apie SAZ ribų nustatymą ir įregistravimą, kita svarbi informacija.....	26
4.2. žemės sklypo, kuriame planuojama ūkinė veikla, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas (-ai) (esamas ir planuojamas), žemės sklypo plotas, žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (pridedama išrašo iš Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko kopija)	32
4.3. Vietovės infrastruktūra.....	33
4.4. ūkinės veiklos vietos (žemės sklypo) įvertinimas.....	34
5. Planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, tiesioginio ar netiesioginio poveikio kiekybinis ir kokybinis apibūdinimas ir įvertinimas	34
5.1. planuojamos ūkinės veiklos cheminės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas	35
5.2. Galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, atsižvelgiant į ūkinės veiklos metu į aplinką skleidžiamus kvapus	38
5.3. Fizikinės (triukšmas, nejonizuojanti spinduliuotė ir kt.) taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas	43
5.4. įvertinami kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, aprašomas galimas jų poveikis visuomenės sveikatai	50
5.5. gali būti identifikuojami ir aprašomi kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai	58
6. Priemonių, kurios padės išvengti ar sumažinti neigiamą PŪV poveikį visuomenės sveikatai, aprašymas bei jų pasirinkimo argumentai	58
7. Esamos visuomenės sveikatos būklės analizė.....	58
7.1. Vietovės gyventojų demografiniai rodikliai (jei nėra prieinamų vietovės duomenų, pateikiami savivaldybės ar apskrities duomenys).....	59
7.2. Gyventojų sergamumo rodiklių analizė (jei nėra prieinamų vietovės duomenų, pateikiami savivaldybės ar apskrities duomenys).....	62

7.3. Gyventojų rizikos grupių populiacijoje analizė	66
7.4. gyventojų demografinių ir sveikatos rodiklių palyginimas su visos populiacijos duomenimis (su šalies vidurkiu, kitų savivaldybių duomenimis ir pan.).....	70
7.5. planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatos būklei	70
8. Sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo arba tikslinimo pagrindimas.....	71
8.1. Sanitarinės apsaugos zonos ribų planas.....	71
8.2. Sanitarinės apsaugos zonos ribų planas, topografinis planas su pažymėtomis teršalų sklaidos skaičiavimų vertinėmis, izolinijomis, taršos šaltiniais	72
8.3. Sanitarinės apsaugos zonos ribas pagrindžiantys duomenys, gauti remiantis faktiniais ūkinės veiklos skleidžiamos fizinės ir cheminės taršos bei taršos kvapais duomenimis	72
9. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodų aprašymas.....	72
9.1. panaudoti kiekybiniai ir kokybiniai poveikio vertinimo metodai ir jų pasirinkimo pagrindimas	72
9.2. galimi vertinimo netikslumai ar kitos vertinimo prielaidos	74
10. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo išvados.....	74
11. Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos	74
12. Rekomendacijos dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėsenos, emisijų kontrolės ir pan.....	75
13. Visuomenės informavimas apie parengtą Ataskaitą ir viešą Ataskaitos pristatymą	76
14. Naudotos literatūros sąrašas	78
15. PRIEDAI.....	80

1. Informacija apie ūkinės veiklos organizatorių (užsakovą)

(Juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens vardas, pavardė, adresas, telefonas, faksas, elektroninio pašto adresas)

Ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas): UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“

Įmonės kodas: 166445258

Adresas: Kęstučio g. 15, Mažeikiai

Tel.: (8 443) 250 74

El. paštas: kestutis@mku.lt

2. Informacija apie ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (toliau – Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas) ataskaitos (toliau – Ataskaita) rengėją

(juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens, kontaktinio asmens vardas, pavardė, adresas, telefonas, faksas, elektroninio pašto adresas (pridedama juridinio ar fizinio asmens licencijos, leidžiančios verstis poveikio visuomenės sveikatai vertinimu, kopija).

Ataskaitos rengėjas: UAB „Ekokonsultacijos“ (licencijos Nr. VSL-308 kopija pateikta **1 priede**).

Adresas: J. Kubiliaus g. 6-5, 08234, Vilnius

Kontaktiniai asmenys – aplinkosaugos ir visuomenės sveikatos specialistė Laura Vanagaitė, tel.: (8 5) 274 54 91, el. paštas: info@ekokonsultacijos.lt; projektų vadovė Inga Muliulė, tel. (8 5) 274 54 91, el. paštas: inga@ekokonsultacijos.lt; aplinkos apsaugos specialistė Jolanta Graudinytė, tel. (8 5) 274 54 91, el. paštas: jolanta@ekokonsultacijos.lt, aplinkos apsaugos specialistė Kristina Alves, tel. (8 5) 274 54 91, el. paštas: kristina@ekokonsultacijos.lt.

3. Esamos ir planuojamos ūkinės veiklos analizė

3.1. Ūkinės veiklos pavadinimas, ekonominės veiklos rūšies kodas

(ekonominės veiklos rūšies kodas pateikiamas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.), patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo)

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdoma veikla (pagal Taršos leidimą) – mišrių komunalinių ir kitų atliekų perkrovimas; antrinių žaliavų surinkimas ir rūšiavimas; stambiagabaričių atliekų ardymas ir saugojimas; statybinio laužo rūšiavimas ir saugojimas; pavojingųjų ir kitų apvažiavimo būdu surenkamų atliekų rūšiuojamasis surinkimas ir saugojimas.

Esamos ūkinės veiklos ekonominės veiklos rūšies kodai pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ pateiktas **1 lentelėje**.

Lentelė 1. Ūkinės veiklos kodas pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius

Sekcija	Skyrius	Grupė	Klasė	Pavadinimas
E				VANDENS TIEKIMAS, NUOTEKŲ VALYMAS, ATLIEKŲ TVARKYMAS IR REGENERAVIMAS
	38			Atliekų surinkimas, tvarkymas ir šalinimas; medžiagų atgavimas
		38.1		Atliekų surinkimas
			38.11	Nepavojingų atliekų surinkimas
			38.12	Pavojingų atliekų surinkimas
		38.2		Atliekų tvarkymas ir šalinimas
			38.21	Nepavojingų atliekų tvarkymas ir šalinimas

3.2. Planuojamas (projektinis) ūkinės veiklos pajėgumas, gaminama produkcija, gaminamų produktų paskirtis, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai

(Pateikiamas planuojamas (projektinis) ūkinės veiklos pajėgumas, gaminama produkcija (teikiamos paslaugos) (pavadinimas, kiekis per metus), gaminamų produktų (teikiamų paslaugų) paskirtis, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai (pavadinimas, kiekis per metus, pavojingumas, rizika)).

Ūkinė veikla – Atliekų tvarkymo ir saugojimo aikštelė (toliau – Aikštelė) įrengta sklype, adresu Kęstučio g. 15, Mažeikiai. Sklypo (unik. Nr. 6130-0019-0219) plotas – 1,6695 ha, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas - komercinės paskirties objektų teritorijos. Vadovaujantis 2002-02-18 Apskrities viršininko įsakymu Nr. 316, 2002-03-20 Valstybinės žemės sklypo nuomos sutartimi Nr. N 61/2002-0040 bei 2003-09-22 Apskrities viršininko įsakymu Nr. 1923, sklypas nuomos teise priklauso UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“.

VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašai pateikti **2 priede**. Sklypo planas pateiktas **3 priede**.

Sklypo vieta pavaizduota **Pav. 1**.

Pav. 1. Analizuojamos veiklos sklypo vieta

Esama atliekų tvarkymo veikla (pagal taršos leidimą)

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ pagal Aplinkos apsaugos agentūros 2017 m. kovo 3 d. pakeisto Taršos leidimo Nr. 65/TL-Š.4-19/2015 (leidimas pakeistas pagal Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2006 m. lapkričio 17 d. išduotą Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą Nr. 65 (keistą 2008-12-22, 2011-01-26, 2013-01-18, 2013-04-04, 2013-09-05)) sąlygas vykdoma šias atliekų tvarkymo veiklas – mišrių komunalinių ir kitų atliekų perkrovimą; antrinių žaliavų surinkimą, rūšiavimą, plastikinių pakuočių ir plastiko atliekų bei popieriaus ir kartono pakuočių, popieriaus ir kartono atliekų presavimą; stambiagabaričių atliekų ardymą ir laikymą; statybinio laužo rūšiavimą ir laikymą; pavojingųjų ir kitų apvažiavimo būdu surenkamų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir laikymą.

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ per metus turi teisę priimti ir sutvarkyti iki 43965 t nepavojingųjų atliekų.

Aikštelėje vienu metu galima laikyti:

- iki 791,35 t nepavojingųjų atliekų;
- iki 9,77 t pavojingųjų atliekų.

Informaciją apie Aikštelėje vykdomas atliekų tvarkymo veiklas pateikta 3.3 skyriuje.

Aikštelėje laikomos atliekos bei jų kiekiai pateikti **Lentelė 1**. Informacija apie Aikštelėje apdorojamas atliekas pateikta **Lentelė 2**.

Lentelė 1. Aikštelėje laikomos atliekos ir sidžiausii vienu metu leidžiamas laikyti atliekų kiekiai

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas R13 ir (ar) D15	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t
1	2	3	4	5
Nepavojingosios atliekos				
Antrinių žaliavų surinkimo, rūšiavimo veikla				
15 01 01	Popierius ir kartono pakuotės	Popierius ir kartono pakuotės	R13	791,35
20 01 01	Popierius ir kartonas	Nerūšiuotos popieriaus atliekos iš kolektyvinių konteinerių, makulatūra ir pan.	R13	
19 12 01	Popierius ir kartonas	Rūšiavimo metu atskirti laikraščiai, žurnalai, lankstinukai ir kt.	R13	
15 01 02	Plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas)) pakuotės	PET, HDPE, PP, PE ir kt.	R13	
20 01 39	Plastikai	Nerūšiuotos plastiko atliekos iš kolektyvinių konteinerių, kitas atskirai surinktas plastiko atliekų srautas	R13	
07 02 13	Plastikų atliekos	Plastikų gamybos pramonės atliekos ir pan.	R13	
12 01 05	Plastiko drožlės ir nuopjovos	Plastikų formavimo fizinio ir mechaninio apdorojimo atliekos	R13	
19 12 04	Plastikai ir guma	Plastiko ir gumos atliekos po mechaninio rūšiavimo	R13, D15	
15 01 04	Metalinės pakuotės	Metalinės skardinės ir pan.	R13	
20 01 40	Metalai	Juodieji metalai	R13	
19 12 02	Juodieji metalai	Juodieji metalai atskirti mechaninio rūšiavimo metu	R13	
15 01 05	Kombinuotosios pakuotės	Tetrapakai ir pan.	R13, D15	
19 12 03	Spalvotieji metalai	Spalvotieji metalai atskirti mechaninio rūšiavimo metu	R13	
15 01 03	Medinės pakuotės	Paletės, metalinės dėžutės ir pan.	R13, D15	
15 01 06	Mišrios pakuotės	Pakuotės iš kelių sudedamųjų medžiagų	R13, D15	
15 01 09	Pakuotės iš tekstilės	Medžiaginiai maišeliai, maišai ir pan.	R13	
19 12 12	Kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius)	Po rūšiavimo likusios atliekos, paruoštos šalinti sąvartyne	R13, D15	

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas R13 ir (ar) D15	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	
	apdorojimo atliekos, nenurodytos 19 12 11				
19 12 10	Degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras)	Po rūšiavimo likusi kaloringa atliekų frakcija, paruošta deginimui	R13, D15		
16 01 19	Plastikas	Išardytų netinkamų eksploatuoti transporto priemonių plastikinės dalys, detalės	R13		
17 02 03	Plastikas	Statybinės apdailos plastikinės dalys, detalės	R13		
20 01 99	Kitaip neapibrėžtos frakcijos	Antrinės žaliavos iš individualių rūšiavimo konteinerių ar kitų priemonių	R13		
15 01 07	Stiklo pakuotės	Stiklo pakuotės	R13		
20 01 02	Stiklas	Stiklo tara, lakštinis stiklas	R13		
16 01 20	Stiklas	Transporto priemonių stiklas	R13, D15		
17 02 02	Stiklas	Statybų griovimo metu susidarančios stiklo atliekos, stiklo paketai	R13, D15		
19 12 05	Stiklas	Po atliekų rūšiavimo atskirtas stiklas	R13, D15		
Stambiagabaričių atliekų ardymas ir laikymas, statybinio laužo rūšiavimas ir laikymas					
20 03 07	Didelių gabaritų atliekos	Baldai	R13, D15		
19 12 07	Mediena, nenurodyta 19 12 06	Mediena atskirta atliekų ardymo metu, neturinti pavojingų sudedamųjų dalių	R13		
20 01 38	Mediena, nenurodyta 20 01 37	Medienos atliekos, neturinčios pavojingųjų sudedamųjų dalių	R13		
20 01 40	Metalai	Juodieji metalai	R13		
19 12 02	Juodieji metalai	Metalai, atskirti mechaninio atliekų ardymo rūšiavimo metu	R13		
19 12 08	Tekstilės gaminiai	Tekstilė, atskirta mechaninio atliekų rūšiavimo ar baldų ardymo metu	R13, D15		
20 01 10	Drabužiai	Dėvėti drabužiai	R13, D15		
20 01 11	Tekstilės gaminiai	Tekstilės gaminiai, surinkti komunalinių atliekų sraute	R13, D15		

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas R13 ir (ar) D15	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t
1	2	3	4	5
17 09 04	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	Nerūšiuotos mišrios griovimo atliekos	R13	
17 01 07	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, nenurodyti 17 01 06	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, kuriuose nėra pavojingų sudedamųjų dalių	R13, D15	
17 01 01	Betonas	Betonas	R13	
17 01 02	Plytos	Plytos	R13	
19 12 09	Mineralinės medžiagos (pvz., smėlis, akmenys)	Smėlis, akmenys ir pan.	R13	
19 12 12	Kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos, nenurodytos 19 12 11	Po rūšiavimo likusios atliekos, paruoštos šalinti sąvartyne	D15	
19 12 10	Degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras)	Po rūšiavimo likusi kaloringa atliekų frakcija, paruošta deginimui	R13, D15	
17 06 04	Izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	Stiklo ar akmens vata ir pan.	R13, D15	
Atliekų perkrovimo stoties eksploatavimas				
06 04 99	Kitaip neapibrėžtos atliekos	Pniaumo kabeliai	R13, D15	
10 01 01	Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04)	Dugno pelenai	D15	
10 12 08	Keramikos, plytų, čerpių ir statybinių konstrukcijų gamybos atliekos (po terminio	Futiruotė	D15	

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas R13 ir (ar) D15	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t
1	2	3	4	5
	apdorojimo)			
15 01 01	Popierius ir kartono pakuotės	Popierius ir kartono pakuotės	R13	
15 01 02	Plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas)) pakuotės	PET, HDPE, PP, PE ir kt.	R13	
17 01 07	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, nenurodyti 17 01 06	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, kuriuose nėra pavojingų sudedamųjų dalių	R13, D15	
17 02 01	Medis	Statybinių atliekų sraute susidarančios medienos atliekos	R13	
17 03 02	Bituminiai mišiniai, nenurodyti 17 03 01	Bituminiai mišiniai, kuriuose nėra pavojingųjų sudedamųjų dalių	R13, D15	
17 06 04	Izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	Stiklo ir akmens vata ir pan.	R13, D15	
17 09 04	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	Nerūšiuotos mišrios griovimo atliekos	R13	
19 12 08	Tekstilės gaminiai	Tekstilė, atskirta mechaninio atliekų rūšiavimo ar baldų ardymo metu	R13, D15	
19 12 10	Degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras)	Po rūšiavimo likusi kaloringa atliekų frakcija, paruošta deginimui	R13, D15	
19 12 12	Kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos, nenurodytos 19 12 11	Po rūšiavimo likusios atliekos, paruoštos šalinti sąvartyne	R13, D15	
20 01 01	Popierius ir kartonas	Nerūšiuotos popierius atliekos iš kolektyvinių konteinerių, makulatūra ir pan.	R13	

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas		
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas R13 ir (ar) D15	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t	
1	2	3	4	5	
20 01 10	Drabužiai	Dėvėti drabužiai	R13, D15		
20 01 11	Tekstilės gaminiai	Tekstilės gaminiai, surinkti komunalinių atliekų sraute	R13, D15		
20 01 38	Mediena, nenurodyta 20 01 37	Medienos atliekos, kuriose nėra pavojingų sudedamųjų dalių	R13		
20 01 39	Plastikai	Nerūšiuotos plastiko atliekos iš kolektyvinių konteinerių, kitas atskirai surinktas plastiko atliekų srautas	R13		
20 03 01	Mišrios komunalinės atliekos	Mišrios komunalinės atliekos	R13, D15		
20 02 01	Biologiškai skaidžios atliekos	Lapai, žolė, medžio drožlės	R13		
20 03 03	Gatvių valymo liekanos	Sąšlavos	D15		
20 03 07	Didelių gabaritų atliekos	Baldai	R13, D15		
20 03 99	Kitaip neapibrėžtos komunalinės frakcijos	Rūšiuotos atliekos surenkamos iš individulių valdų ir juridinių asmenų	R13		
20 01 99	Kitaip neapibrėžtos frakcijos	Antrinių žaliavos iš individulių rūšiavimo konteinerių ir kitų priemonių	R13		
Apvažiavimo būdu surenkamų atliekų rūšiuojamasis surinkimas ir saugojimas					
16 01 03	Naudoti nebetinkamos padangos	Naudotos padangos	R13		
20 01 36	Nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35 pozicijose	Nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, kurioje nėra pavojingų sudedamųjų dalių	R13		
16 01 15	Aušinamieji skysčiai, nenurodyti 16 01 14	Aušinamieji skysčiai, kuriuose nėra pavojingų sudedamųjų dalių	R13		
Pavojingosios atliekos					
Stambiagabaričių atliekų ardymas ir laikymas, statybinio laužo rūšiavimas ir laikymas					
19 12 06*	Mediena, kurioje yra pavojingųjų medžiagų	Laminuotos baldų plokštės, lakuota, dažyta mediena	R13, D15		

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas R13 ir (ar) D15	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t
1	2	3	4	5
20 01 37*	Mediena, kurioje yra pavojingųjų medžiagų		R13, D15	0,25
Apvažiavimo būdu surenkamų atliekų surinkimas, rūšiavimas ir laikymas				
15 01 10*	Pakuotės, kuriose yra pavojingųjų medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	Pakuotės, užterštos dažais, lakais, tepaline alyva, suspausto slėgio flakonai ir pan.	R13	
16 06 01*	Švino akumulatoriai	Švino akumulatoriai	R13	0,25
20 01 33*	Baterijos ir akumulatoriai, nurodyti 16 06 01, 16 06 02 arba 16 06 03 ir nerūšiuotos baterijos ir akumulatoriai, kuriuose yra tokių baterijų	Ličio ir kitos baterijos	R13	
13 02 08*	Kita variklio, pavarų dėžės ir tepamoji alyva	Variklio, pavarų dėžės ir tepamoji alyva	R13	
15 02 02*	Absorbentai, filtrų medžiagos (įskaitant kitaip neapibrėžtus tepalų filtrus), pašluostės, apsauginiai drabužiai užteršti pavojingosiomis medžiagomis	Bonos, panaudoti sorbentai, tepalai ir kt. pavojingomis medžiagomis užterštos pašluostės ir pan.	R13, D15	0,12
16 01 13*	Stabdžių skystis	Stabdžių skystis	R13	0,45
16 01 14*	Aušinamieji skysčiai, kuriose yra pavojingųjų cheminių medžiagų	Antifrizas	R13	
16 01 07*	Tepalų filtrai	Tepalų filtrai	R13	
16 01 21*	Pavojingos sudedamosios dalys, nenurodytos 16 01 07-16 01 11, 16 01 13 ir 16 01 14	Naudoti amortizatoriai, oro filtrai, kuro filtrai	R13	
16 02 15*	Pavojingos sudedamosios	Ekranai ir kt. dalys	R13	

Atliekos			Naudojimui ir (ar) šalinimui skirtų atliekų laikymas	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Laikymo veiklos kodas R13 ir (ar) D15	Didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų, įskaitant apdorojimo metu susidarančių atliekų, kiekis, t
1	2	3	4	5
	dalys, išimtos iš nebenaudojamos įrangos			0,7
20 01 35*	Nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, nenurodyta 20 01 21 ir 20 01 23, kurioje yra pavojingųjų sudedamųjų dalių	Monitoriai, televizoriai ir kt.	R13	
20 01 23*	Nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	Šaldytuvai ir kita šaldymo įranga	R13	0,5
20 01 21*	Dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	Dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio, pvz.: termometrai	R13	0,1
17 06 01*	Izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	Izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	D15	7
17 06 05*	Statybinės medžiagos turinčios asbesto	Statybinės medžiagos turinčios asbesto, pvz.: šiferis	D15	

Pastaba: R13 - R1– R12 veiklomis naudoti skirtų atliekų laikymas; D15 - D1– D14 veiklomis šalinti skirtų atliekų laikymas.

Lentelė 2. Leidžiamos paruošti naudoti ir (ar) šalinti nepavojingosios atliekos

Atliekos			Atliekų paruošimas naudoti ir (ar) šalinti	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Atliekos paruošimo naudoti ir (ar) šalinti veiklos kodas (D13, D14, R12, S5)	Didžiausias leidžiamas paruošti naudoti ir (ar) šalinti atliekų kiekis, t/m
1	2	3	4	5
Antrinių žaliavų surinkimo, rūšiavimo veikla				
15 01 01	Popierius ir kartono pakuotės	Popierius ir kartono pakuotės	S5, R12	43 965
20 01 01	Popierius ir kartonas	Nerūšiuotos popieriaus atliekos iš kolektyvinių konteinerių, makulatūra ir pan.	S5, R12	
15 01 02	Plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas)) pakuotės	PET, HDPE, PP, PE ir kt.	S5, R12	
20 01 39	Plastikai	Nerūšiuotos plastiko atliekos iš kolektyvinių konteinerių, kitas atskirai surinktas plastiko atliekų srautas	S5, R12	
12 01 05	Plastiko drožlės ir nuopjovos	Plastikų formavimo fizinio ir mechaninio apdorojimo atliekos	S5, R12	
07 02 13	Plastikų atliekos	Plastikų gamybos pramonės atliekos ir pan.	S5, R12, D13, D14	
16 01 19	Plastikas	Išardytų nebetinkamų eksploatuoti transporto priemonių plastikinės dalys, detalės	S5, R12, D13, D14	
17 02 03	Plastikas	Statybinės apdailos plastikinės dalys, detalės	S5, R12, D13, D14	
15 01 05	Kombinuotosios pakuotės	Tetrapakai ir pan.	S5, R12	
15 01 06	Mišrios pakuotės	Pakuotės iš kelių sudedamųjų medžiagų	S5, R12	
15 01 09	Pakuotės iš tekstilės	Medžiaginiai maišeliai, maišai ir pan.	S5, R12	
15 01 04	Metalinės pakuotės	Metalinės skardinės ir pan.	S5, R12	
15 01 03	Medinės pakuotės	Paletės, metalinės dėžutės ir pan.	S5, R12	
15 01 07	Stiklo pakuotės	Stiklo pakuotės	S5, R12	
16 01 20	Stiklas	Transporto priemonių stiklas	S5, R12, D13, D14	
17 02 02	Stiklas	Statybų griovimo metu susidarančios stiklo atliekos, stiklo paketai	S5, R12, D13, D14	

Atliekos			Atliekų paruošimas naudoti ir (ar) šalinti		
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Atliekos paruošimo naudoti ir (ar) šalinti veiklos kodas (D13, D14, R12, S5)	Didžiausias leidžiamas paruošti naudoti ir (ar) šalinti atliekų kiekis, t/m	
1	2	3	4	5	
20 01 02	Stiklas	Stiklo tara, lakštinis stiklas	S5, R12, D13, D14		
20 01 99	Kitaip neapibrėžtos frakcijos	Antrinės žaliavos iš individualių rūšiavimo konteinerių ar kitų priemonių	S5, R12		
20 01 40	Metalai	Metalai	S5, R12		
Stambiagabaričių atliekų ardymas ir laikymas, statybinio laužo rūšiavimas ir laikymas					
20 03 07	Didelių gabaritų atliekos	Baldai	S5, R12		
20 01 40	Metalai	Juodieji metalai	S5, R12		
17 09 04	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	Nerūšiuotos mišrios griovimo atliekos	S5, R12		
17 01 07	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, nenurodyti 17 01 06	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, kuriuose nėra pavojingų sudedamųjų dalių	S5, R12		
20 01 10	Drabužiai	Dėvėti drabužiai	S5, R12		
20 01 11	Tekstilės gaminiai	Tekstilės gaminiai, surinkti komunalinių atliekų sraute	S5, R12		
20 01 38	Mediena, nenurodyta 20 01 37	Medienos atliekos, neturinčios pavojingųjų sudedamųjų dalių	S5, R12		
Atliekų perkrovimo stoties eksploatavimas					
06 04 99	Kitaip neapibrėžtos atliekos	Pniaumo kabeliai	R13, D13, D14		
10 01 01	Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04)	Dugno pelenai	D13, D14		
10 12 08	Keramikos, plytų, čerpių ir statybinių konstrukcijų gamybos atliekos (po terminio apdorojimo)	Futiruotė	R13, D13, D14		
15 01 02	Plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas)) pakuotės	PET, HDPE, PP, PE ir kt.	S5, R12, D13, D14		

Atliekos			Atliekų paruošimas naudoti ir (ar) šalinti	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Atliekos paruošimo naudoti ir (ar) šalinti veiklos kodas (D13, D14, R12, S5)	Didžiausias leidžiamas paruošti naudoti ir (ar) šalinti atliekų kiekis, t/m
1	2	3	4	5
15 01 01	Popierius ir kartono pakuotės	Popierius ir kartono pakuotės	S5, R12, D13, D14	
17 01 07	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, nenurodyti 17 01 06	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, kuriuose nėra pavojingų sudedamųjų dalių	R12, D13, D14	
17 02 01	Medis	Medis Statybinių atliekų sraute susidarančios medienos atliekos	R12, D13, D14	
17 03 02	Bituminiai mišiniai, nenurodyti 17 03 01	Bituminiai mišiniai, kuriuose nėra pavojingųjų sudedamųjų dalių	R12, D13, D14	
17 06 04	Izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	Stiklo ir akmens vata ir pan.	R12, D13, D14	
17 09 04	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	Nerūšiuotos mišrios griovimo atliekos	R12, D13, D14	
19 12 08	Tekstilės gaminiai	Tekstilė, atskirta mechaninio atliekų rūšiavimo ar baldų ardymo metu	D13, D14	
19 12 10	Degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras)	Po rūšiavimo likusi kaloringa atliekų frakcija, paruošta deginimui	D13, D14	
19 12 12	Kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos, nenurodytos 19 12 11	Po rūšiavimo likusios atliekos, paruoštos šalinti sąvartyne	D13, D14	
20 01 39	Plastikai	Nerūšiuotos plastiko atliekos iš kolektyvinių konteinerių, kitas atskirai surinktas plastiko atliekų srautas	S5, R12, D13, D14	
20 01 01	Popierius ir kartonas	Nerūšiuotos popierius atliekos iš kolektyvinių konteinerių, makulatūra ir pan.	S5, R12, D13, D14	
20 01 10	Drabužiai	Dėvėti drabužiai	R12, D13, D14	
20 01 11	Tekstilės gaminiai	Tekstilės gaminiai, surinkti komunalinių atliekų sraute	R12, D13, D14	

Atliekos			Atliekų paruošimas naudoti ir (ar) šalinti	
Kodas	Pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Atliekos paruošimo naudoti ir (ar) šalinti veiklos kodas (D13, D14, R12, S5)	Didžiausias leidžiamas paruošti naudoti ir (ar) šalinti atliekų kiekis, t/m
1	2	3	4	5
20 01 38	Mediena, nenurodyta 20 01 37	Medienos atliekos, kuriose nėra pavojingų sudedamųjų dalių	R12, D13, D14	
20 03 01	Mišrios komunalinės atliekos	Mišrios komunalinės atliekos	S5, R12, D13, D14	
20 03 01	Mišrios komunalinės atliekos	Gamybinės kilmės atliekos	S5, R12, D13, D14	
20 02 01	Biologiškai skaidžios atliekos	Lapai, žolė	R12	
20 03 03	Gatvių valymo liekanos	Sąšlavos	D13, D14	
20 01 99	Kitaip neapibrėžtos frakcijos	Antrinių žaliavos iš individulių rūšiavimo konteinerių ir kitų priemonių	S5, R12, D13, D14	
20 03 99	Kitaip neapibrėžtos frakcijos	Rūšiuotos atliekos surenkamos iš individulių valdų ir juridinių asmenų	S5, R12, D13, D14	

Pastaba: S5 - Atliekų paruošimas naudoti ir šalinti; R12 - Atliekų būsenos ar sudėties pakeitimas, prieš vykdant su jomis bet kurią iš R1-R11 veiklų; D13 - Perskirstymas ar maišymas prieš vykdant bet kurią iš D1– D12 veiklų; D14 - Perpakavimas prieš vykdant bet kurią iš D1– D13 veiklų.

3.3. esamų ir planuojamų statinių ir įrenginių išdėstymo planas, ūkinėje veikloje naudojamų technologijų aprašymas

Sklypo planas su pažymėtomis atliekų laikymo ir tvarkymo vietomis pateiktas **4 priede**.

Ūkinės veiklos vykdymui naudojami šie pastatai ir aikštelės:

- 60 m² ploto tentinis statinys mišrių komunalinių atliekų perkrovimui ir presavimui, kuriame yra 30 m³ talpos pakrovimo talpa (piltuvas), 18,5 kW presas ir 6 vnt. 30 m³ talpos konteinerių;
- 30 m² ploto mūrinis garažas pavojingųjų atliekų laikymui;
- 497,95 m² ploto arkinis antrinių žaliavų laikymo sandėlis, kuriame yra 3 vnt. po 0,5 t/val. našumo presai;
- 30 m² ploto lauko aikštelė naudoti nebetinkamų padangų ir asbesto atliekų laikymui;
- 180 m² ploto lauko aikštelė stiklo atliekų laikymui;
- 600 m² ploto lauko aikštelė supresuotų antrinių žaliavų laikymui;
- 500 m² ploto lauko aikštelė stambiagabaričių atliekų ir statybinio laužo laikymui.

Aikštelėje vykdomas toks technologinis procesas:

1. Antrinių žaliavų, įskaitant stiklą, surinkimas, rūšiavimas ir laikymas.

Bendrovė iš gyventojų, įvairių įmonių bei organizacijų, surenka ar superka antrines žaliavas (plastiką, stiklą, popierių) bei pakuočių atliekas. Antrinės žaliavos į arkinį antrinių žaliavų surinkimo ir rūšiavimo sandėlį, esantį Kęstučio g. 15, Mažeikiai, atvežamos bendrovės autotransportu iš atliekų surinkimo vietose atskirai kiekvienai atliekai pastatytų kolektyvinių rūšiavimo konteinerių (plastmasei, popieriui, stiklui) bei individualių rūšiavimo priemonių. Be to, atliekas į sandėlį savo transporto priemonėmis gali atvežti ir patys atliekų turėtojai. Stiklo atliekos (spalvotojo ir skaidriojo stiklo gaminiai, stiklo duženos) laikomos bendrovės teritorijoje įrengtoje atviroje stiklo aikštelėje. Stiklo atliekos bei jo pakuotės pagal rūšis iškraunamos aikštelėje skirtose paruošimo zonose.

Atvežtos antrinės žaliavos (plastmasė, stiklas, popierius ir kartonas bei jų pakuotės) pagal rūšis iškraunamos sandėlyje skirtose atliekų paruošimo zonoje. Žaliavos pakrovėju nustumiamos į rūšiavimui skirtą vietą, kur paskleistos atliekos rūšiuojamos rankiniu būdu. Prieš presuojant antrinės žaliavos pakartotinai rūšiuojamos pagal atskiras frakcijas: gofruotą kartoną, mišrų popierių, skaidrią polietileno plėvelę, PET skaidrius butelius, PET spalvotus butelius, HDPE pakuotę, metalinę pakuotę ir kt., priklausomai nuo antrinių žaliavų rinkoje vyraujančių reikalavimų ir užsakovo reikalavimus.

Visos naudojimui tinkančios antrinės žaliavos, pagal rūšis, atskirais etapais verčiamos į preso bunkerį. Presuojama 0,5 t/val. našumo vertikaliu hidrauliniu presu „Strautmann PP1207“, kurių arkiname sandėlyje yra trys vienetai. Bendras eksploatuojamų hidraulinių presų pajėgumas 1,5 t/val. Popieriaus ryšulių svoris pasiekiamas iki 220-300 kg, plastikų - į 350-400 kg, kombinuotos pakuotės – 300 kg., metalinės pakuotės iki 100 kg. Per dieną trys antrinių žaliavų sandėlyje įrengti presai pajėgia supresuoti apie 12 tonų antrinių žaliavų, t.y. apie 35 ryšulius. Projektinis vieno preso galingumas yra 4 kW. Presai eksploatuojami 8 val. 5 dienas per savaitę. Presų darbo laiką tiksliai apsprendžia antrinių žaliavų srautai.

Supresuoti ryšuliai pervežami į šių atliekų laikymo vietas įrengtas prie arkinio antrinių žaliavų rūšiavimo sandėlio šiaurinės bei pietinės pusės. Kiekvienos rūšies supresuotos antrinių žaliavų kipos sandėliuojamos atskiromis rietuvėmis. Per metus vidutiniškai degintos vielos ir plastiko juostos pakuotės rūšių atitinkamai planuojama sunaudoti apie 0,4 ir 0,09 tonos. Kiekvienos

rūšies atliekos sandėliuojamos atskiromis rietuvėmis. Stiklo atliekos (spalvotojo ir skaidriojo stiklo gaminiai, stiklo duženos) saugomos nuo 1,1 m³ iki 11 m³ tūrio konteneriuose ir pervežamos į teritorijoje įrengtą stiklo aikštelę. Išrūšiuotos, supresuotos specialiu hidrauliniu presu ir surištos į kipas antrinės atliekos iš laikymo zonų autokrautuvo pagalba pakraunamos į bendrovės krovines transporto priemones ir išvežamos atliekų tvarkytojams (perdirbimo, atliekų naudojimo įmonėms) arba atliekų tvarkytojai jas patys išsiveža savo transportu.

Pirminio rūšiavimo priemonėmis surinktos stiklo atliekos (lakštinio stiklo, spalvotojo ir skaidriojo stiklo pakuotės) iškraunamos šiaurinėje teritorijos dalyje, Kęstučio g. 15, Mažeikiai, asfaltuotos stiklo aikštelės paruošimo zonose, rūšiuojamos rankiniu būdu ir ten pat laikomos. Iš stiklo žaliavų atrenkamos netinkamos antriniam naudojimui atliekos bei kitos rūšies antrinės žaliavos, kurios pervežamos į antrinių žaliavų sandėlį. Susikaupus didesniai ir logistiškai efektyviai stiklo atliekų kiekiui, jos pridodamos atliekų tvarkytojams bendrovės ar atliekų tvarkytojų transportu.

Atliekų tvarkymo veikloje susidariusios atliekos – rūšiavimo liekanos – sukraunamos į 1,1 m talpos kontainerį ir išvežamos į bendrovės toje pačioje teritorijoje eksploatuojamą atliekų perkrovimo įrenginį bei perduodamos šių atliekų tvarkytojams.

Visos priimtose, surinktos ir sutvarkytos antrinės žaliavos naudojantis GPAIS registruojamos atliekų tvarkymo apskaitos žurnale, teisės aktų nustatyta tvarka.

Antrinių žaliavų tvarkymo technologinė schema pateikta **Pav. 2.**

2. Atliekų perkrovimo stoties eksploatavimas

Bendrovė Mažeikių rajono savivaldybės teritorijoje teikia mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas trišalės sutarties su Mažeikių rajono savivaldybe ir UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pagrindu. Taip pat vykdo rūšiuojamąjį atliekų surinkimą: antrinės žaliavos aptarnaujamuose rajonuose surenkamos tiek kolektyviniais rūšiavimo kontaineriais, tiek individualias valdas aprūpinant rūšiavimui skirtais plastiko maišais ar kitomis priemonėmis. Perkrovimo stoties tikslas optimizuoti bendrovės logistikos kaštus ir efektyviai perduoti atliekas kitiems jų tvarkytojams. Atliekos iškraunamos bendrovės teritorijoje esančiame atliekų perkrovimo punkte, o susikaupus logistiškai tinkama pervežti jų kiekiui, išvežamos šalinimui į Jėrubaičių nepavojingų atliekų sąvartyną ar perduodamos kitiems atliekų tvarkytojams. Mišrios komunalinės atliekos surinktos gamybinių atliekų sraute rūšiuojamos atskiriant antrines žaliavas (jas atrenkant rankiniu būdu) perkrovimo stoties patalpose.

Šiukšliavežėmis atvežtos atliekos sveriamos bendrovės teritorijoje įrengtomis automobulinėmis svarstyklėmis ir iškraunamos atliekų perkrovimo stotyje. Vienu metu maksimalus išpilamas atliekų kiekis yra 20 tonų, kurių kiekis turine išraiška neviršija 30 m³. Iškrautos atliekos paduodamos į hidraulinį presą ir supresuotos paduodamos į konteinerį, kurio talpa siekia 30 m³, atliekų suspaudimo laipsnis konteineriuose siekia 400 kN. Kai konteineris užpildomas, operatorius uždaro konteinerį ir hidraulinės įrangos pagalba, pilnąjį konteinerį nustumia į šoną, o vietoj jo pastato tuščią. Įrenginys komplektuotas su 5 tokio tipo kontaineriais, tačiau maksimalus konteinerių skaičius yra 6 vienetai. Užpildytas konteineris transportuojamas į atliekų tvarkymo vietą. Perkraunant atliekas, skysčiai esantys atliekose į aplinką nepatenka. Atliekų pakrovimo talpa, presas ir atliekų konteineriai yra sandarūs. Presavimo metu visi skysčiai patenka į konteinerį. Perkrovimo stotis dengta tentu todėl atliekų sklaidos ir atmosferos poveikio galimybes mažai tikėtinos. Atliekų iškrovimo zonoje įrengta skysčiams atspari danga.

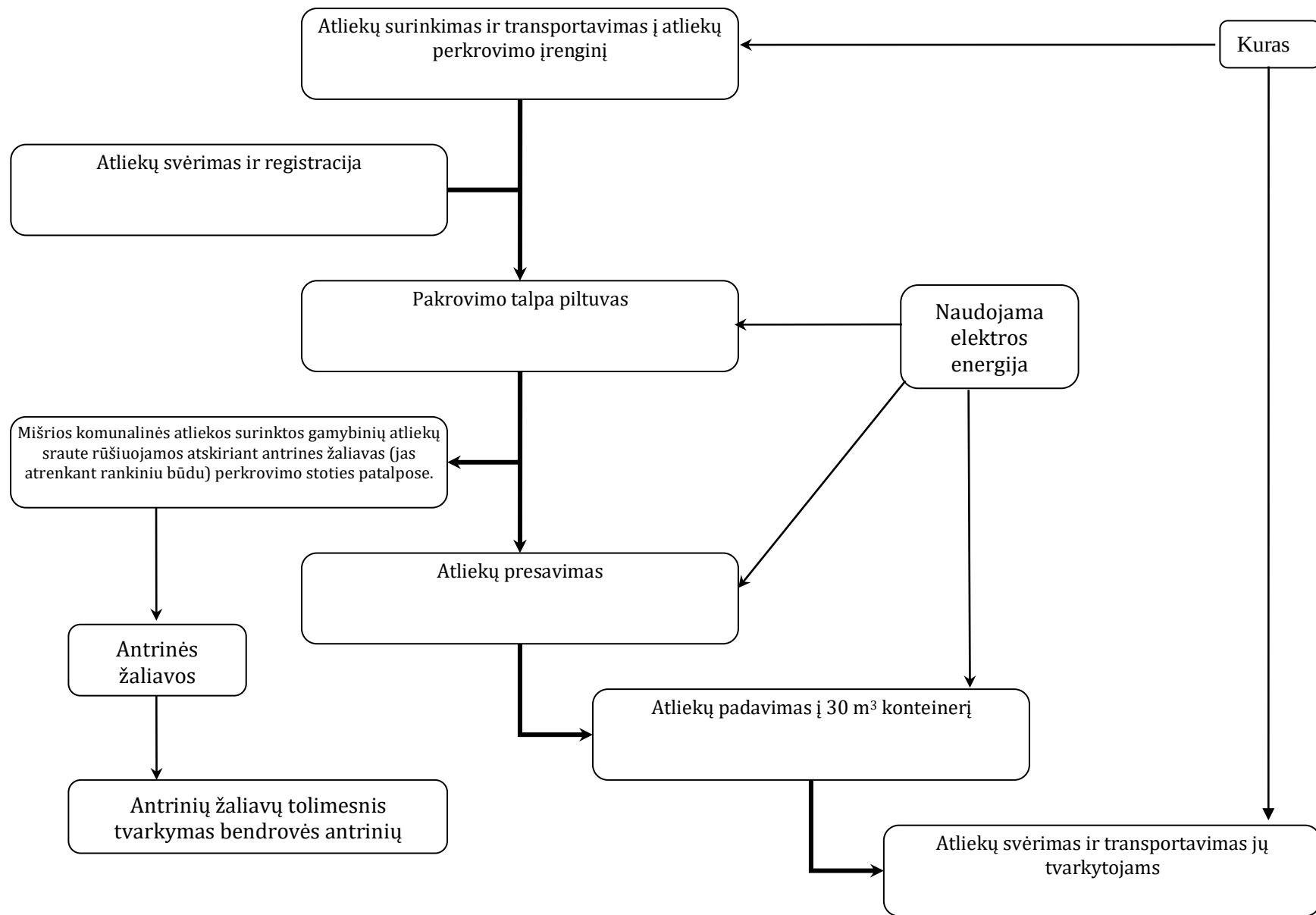
Visos surinktos atliekos sveriamos ir naudojantis GPAIS registruojamos atliekų tvarkymo apskaitos žurnale, teisės aktų nustatyta tvarka.

Mobili atliekų perkrovimo stotis pagaminta kompanijoje Compoman LTD. Įrenginio tipas ERI – K280 MOB.LT. Gamintojas garantuoja, kad įrenginys atitinka Europos Sąjungos direktyvų sveikatos ir saugos reikalavimus.

Atliekų perkrovimo stotį sudaro 30 m³ talpos pakrovimo talpa (piltuvas), presas 18,5 KW, konteineriai 30 m³ (5 vnt.) (maksimaliai leistinas 6 vnt.), vežimėliai 5 vnt., bėgiai, operatoriaus kabina, hidraulinio – elektroninio valdymo sistema, atliekų suspaudimo laipsnis siekia – 400 KN. Mobili komunalinių atliekų perkrovimo stotis gali būti valdoma rankiniu būdu, arba automatinio. Automatinis valdymas neturi pakrovimo talpos pakėlimo – nuleidimo operacijos, bei pakrovimo talpos vibracijos operacijos. Šios operacijos atliekamos tik rankiniu būdu.

Atliekų perkrovimui naudojama elektros energija apie 0,56 KWh vienos tonos supresavimui.

Atliekų perkrovimo stotyje tvarkomų atliekų technologinė schema pateikta **Pav. 3.**

Pav. 3. Atliekų perkrovimo stotyje tvarkomų atliekų technologinė schema.

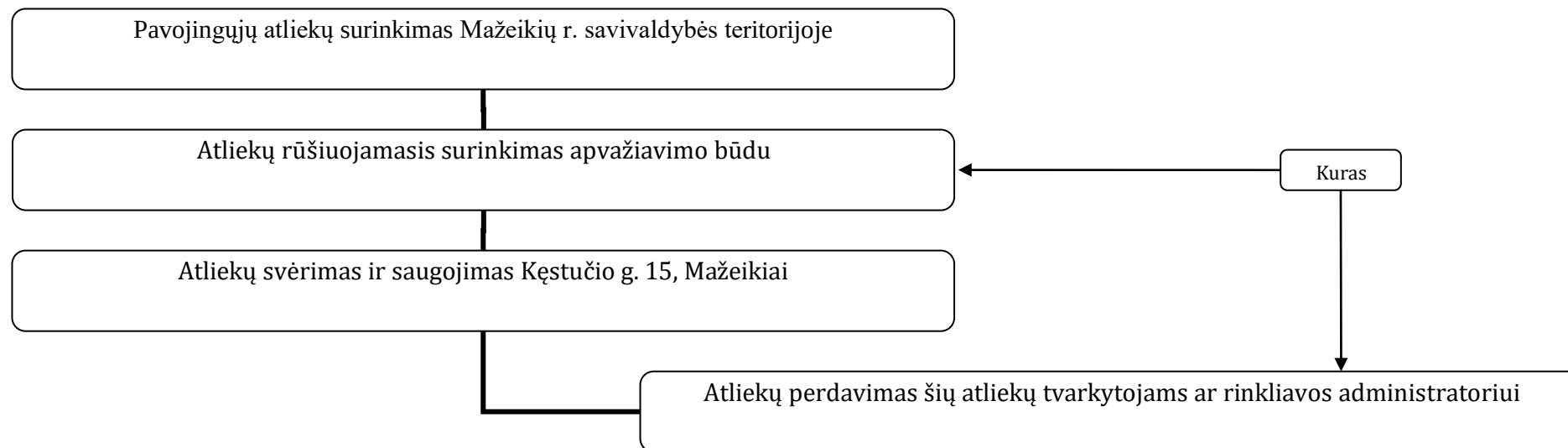
3. Pavojingųjų ir kitų apvažiavimo būdu surenkamų atliekų rūšiuojamasis surinkimas ir laikymas

Sklype, adresu Kęstučio g. 15, Mažeikiai įrengtoje atskiroje pavojingųjų atliekų laikymo, rakinamoje ir gerai vėdinamoje 30 m² ploto patalpoje (bendrovės garažų pastate) laikomos apvažiavimo būdu surinktos pavojingosios atliekos (išskyrus asbesto turinčios atliekos). Garažo grindinys yra dengtos vandeniui nepralaidžia ir orų pokyčiams atsparia kieta paviršiaus danga – betonu. Garažo vartai laikomi užrakinti. Skystos pavojingosios atliekos laikomos sandariose korozijai atspariose talpose, apvažiavimo metu surinktoje taroje (sukrautuose į sandarią plastikinę arba metalinę tarą). Elektros ar elektroninės įrangos atliekų sandėliavimui naudojami plastikiniai konteineriai, stelažai. Didžiausias garaže saugomas atliekų kiekis yra 4,12 tonos.

Padangos ir asbesto atliekos laikomos lauko aikštelėje. Aikštelės plotas 30 m². Didžiausias aikštelėje laikomų atliekų kiekis yra 17 tonų.

Didžiausias įrenginyje saugomas pavojingųjų atliekų kiekis 9,77 t. Teritorija saugoma elektroniniais sensoriais nuotoliniu būdu, pagal sutartį su saugos tarnyba. Atliekų svėrimui naudojamos svarstyklės MS6 TCM 128/07-4520. Arba pagal paslaugų teikimo sutartį atliekos sveriamos UAB „Gluosnėja, UAB „Metsuna“.

Pavojingųjų ir kitų apvažiavimo būdu surenkamų atliekų tvarkymo technologinė schema pateikta **Pav. 4.**

Pav. 4. Pavojingųjų ir kitų apvažiavimo būdu surenkamų atliekų tvarkymo technologinė schema.

3.4. ūkinės veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, ūkinės veiklos vykdymo (objekto naudojimo) trukmė (tais atvejais, kai planuojama terminuota ūkinė veikla)

Eil. Nr.	Darbų pavadinimas	Įvykdymo terminas
1.	Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas	2022 m. II ketv. – 2023 m. I ketv.
2.	Sanitarinės apsaugos zonos įteisinimas	2023 m. I ketv.

3.5. informacija, kokiuose ūkinės veiklos etapuose – teritorijų planavimo, statinių statybos, sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ar tikslinimo, ūkinės veiklos nutraukimo ar kt. – atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas (toliau – PVSV) atliekamas UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ esamai ūkinei veiklai, siekiant patikslinti ir nustatyti sanitarinės apsaugos zonos (toliau – SAZ) dydį.

Remiantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo [1] (toliau - Žemės naudojimo įstatymas) 2-me ir 3-me priede pateikta informacija dėl objektų SAZ dydžių, atliekų tvarkymo veiklai taikomas 100 m SAZ dydis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo, patvirtinto 2002 m. gegužės 16 d. Nr. IX-886 24 straipsnio 3 punktu [2], planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme [1] nurodytas SAZ dydis gali būti sumažintas. Remiantis šia teisine nuostata UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ esamai ūkinei veiklai atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, kuriuo siekiama pagrįstai nustatyti ūkinės veiklos objektui SAZ ribas.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita (toliau – Ataskaita) rengiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491 „Dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ su visais pakeitimais [3]. Ataskaitos viešinimo ir derinimo procedūros atliekamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ [4].

3.6. siūlomos PŪV alternatyvos; šis reikalavimas neprivalomas, kai atliekamas vykdomos ūkinės veiklos, kuriai reikia nustatyti arba patikslinti sanitarinės apsaugos zonų ribas, poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ veikla vykdoma tame pačiame sklype, adresu Kęstučio g. 15, Mažeikiai, jau daugiau kaip 50 metų, todėl kitos vietos alternatyvos nesvarstomos.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vietos analizė

4.1. PŪV vieta, teritorijos žemėlapis su gretimybėmis, esamos ir suplanuotos gretimybės, teritorijos, teritorijos svarba aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos,

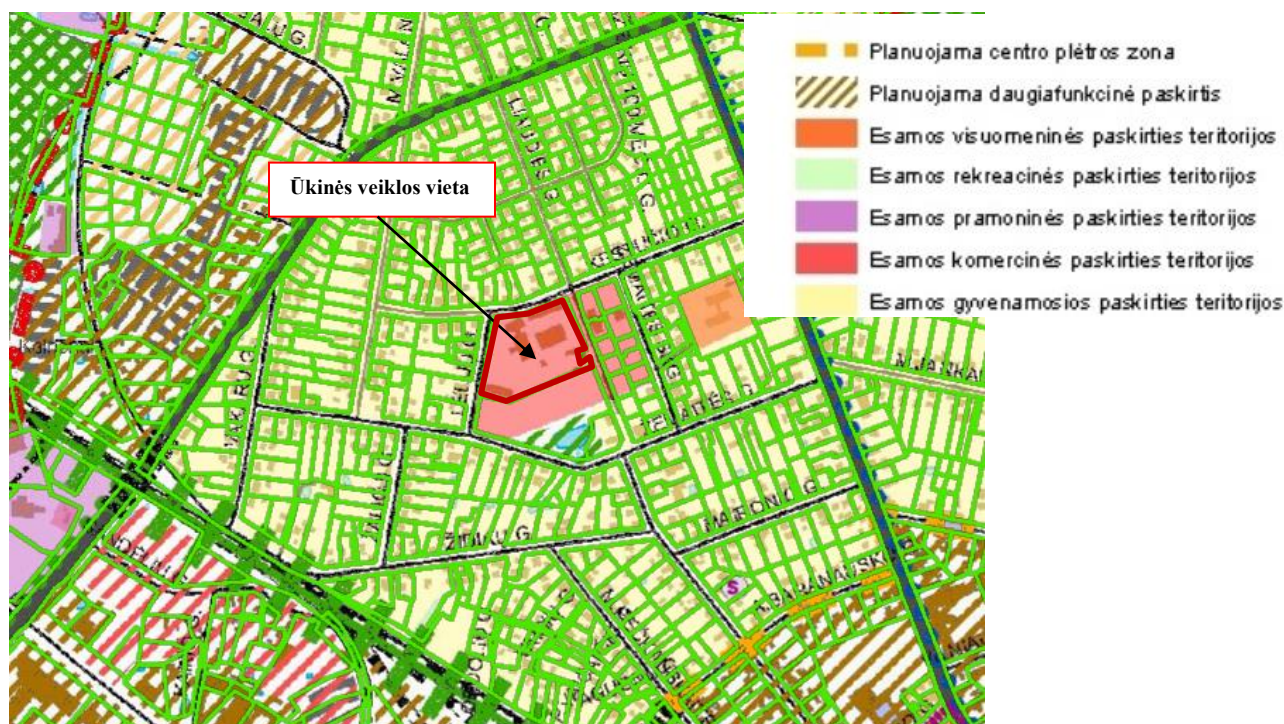
ekonominiu, visuomeniniu ar kt. požiūriais, objektai, kuriems nustatytos SAZ, informacija apie SAZ ribų nustatymą ir įregistravimą, kita svarbi informacija

(PŪV vieta (adresas) pagal administracinius teritorinius vienetų, jų dalis ir gyvenamąsias vietas (apskritis, savivaldybė, seniūnija, miestas, miestelis, kaimas, viensėdis, gatvė); teritorijos, kurioje planuojama ūkinė veikla, ne senesnis kaip 3 metų žemėlapis su gretimybėmis (ortofoto ar kitokiame žemėlapyje, kitose grafinės informacijos pateikimo priemonėse apibrėžta planuojama teritorija; planų mastelis pasirenkamas atsižvelgiant į planuojamos teritorijos ir teritorijos, kurią planuojama ūkinė veikla gali paveikti, dydžius), esamos ir suplanuotos gretimybės (žemės sklypai ir pastatai, su kuriais ribojasi teritorija), teritorijos, kurioje planuojama ūkinė veikla, svarba aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, ekonominiu, visuomeniniu ar kt. požiūriais, objektai, kuriems nustatytos SAZ, informacija apie SAZ ribų nustatymą ir įregistravimą, kita svarbi informacija)

Ūkinės veiklos vieta

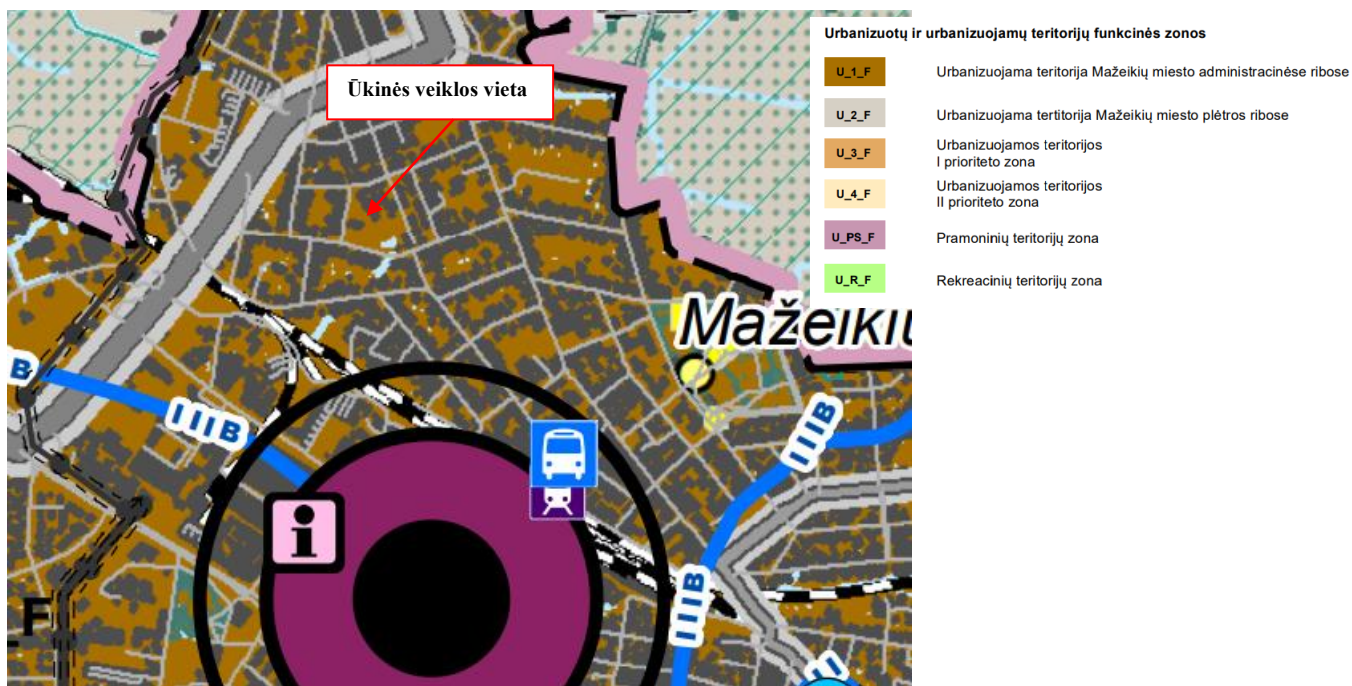
Ūkinės veiklos adresas – Kęstučio g. 15, Mažeikiai, Telšių apskritis. Žemės sklypo plotas – 1,6695 ha, naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas – komercinės paskirties objektų teritorijos (žr. **2 priedą**).

Vadovaujantis koreguoto Mažeikių miesto teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gruodžio 14 d. sprendimu Nr. T1-335 „Dėl Mažeikių miesto teritorijos bendrojo plano koregavimo patvirtinimo“ Urbanistinės struktūros, žemės tvarkymo ir kultūros paveldo brėžiniu, ūkinės veiklos sklypas patenka į esamas komercinės paskirties teritorijas (žr. **Pav. 5**).

Pav. 5. Ištrauka iš Mažeikių miesto teritorijos bendrojo plano Urbanistinės struktūros, žemės tvarkymo ir kultūros paveldo brėžinio.

Pagal pakeisto Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. T1-209 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo“ pagrindinį brėžinį, ūkinės veiklos ir aplinkinės teritorijos priskiriamos urbanizuojamai teritorijai Mažeikių miesto administracijos ribose (žr. **Pav. 6**).

Pav. 6. Ištrauka iš Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano Pagrindinio brėžinio.

Ūkinės veiklos sklypą iš trijų pusių riboja Kėstučio, Lelijų ir Respublikos gatvės, už kurių yra mažaaukščiai gyvenamieji namai. Pietų pusėje įmonės sklypas ribojasi su savivaldybei panaudos teise priklausančiu sklypu, kurio paskirtis – kita, naudojimo būdas – bendrojo naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendrojo naudojimo) teritorijos.

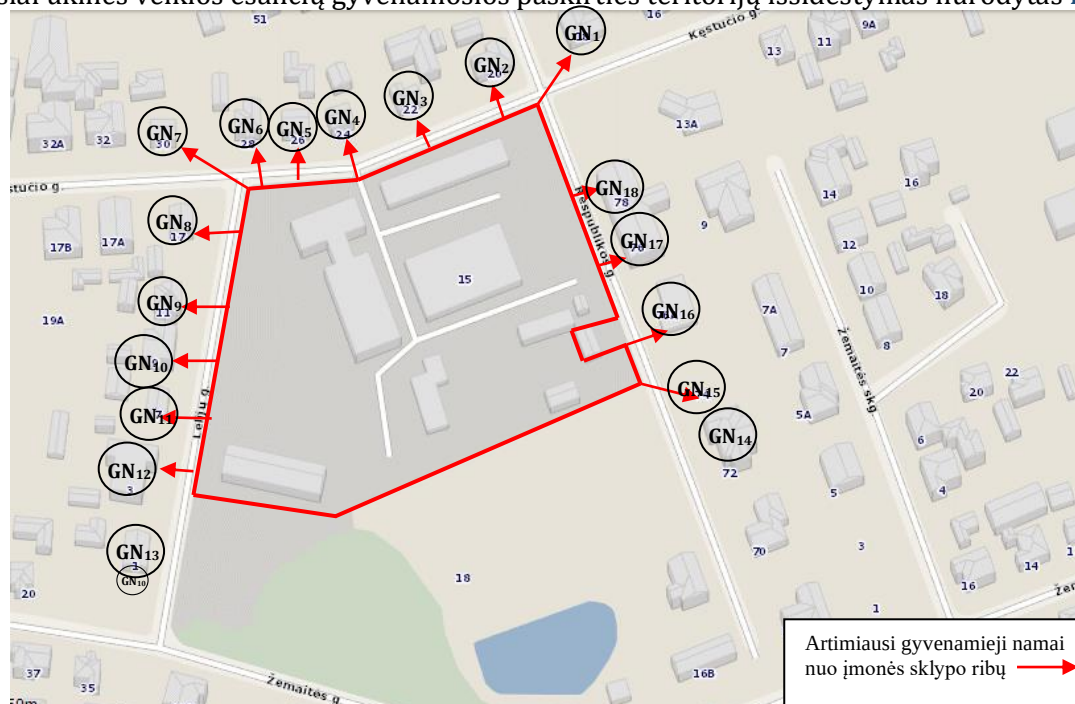
Pav. 7. Analizuojamos veiklos vieta ir gretimybės

Lentelė 3. Arčiausiai ūkinės veiklos teritorijos esantys gyvenamosios paskirties pastatai

Nr.	Objekto adresas	Atstumas iki įmonės sklypo ribų, m	Vieta PŪV atžvilgiu
1	2	3	4
GN ₁ -GN ₇	Kęstučio g. 18 – 30	~15-30 m	Š
GN ₈ -GN ₁₃	Lelijų g. 17 – 1	~15-25 m	V
GN ₁₄ -GN ₁₈	Respublikos g. 74 – 78	~12-15 m	R

Pastaba: GN – gyvenamasis namas; Š – šiaurė, V – vakarai, R – rytai.

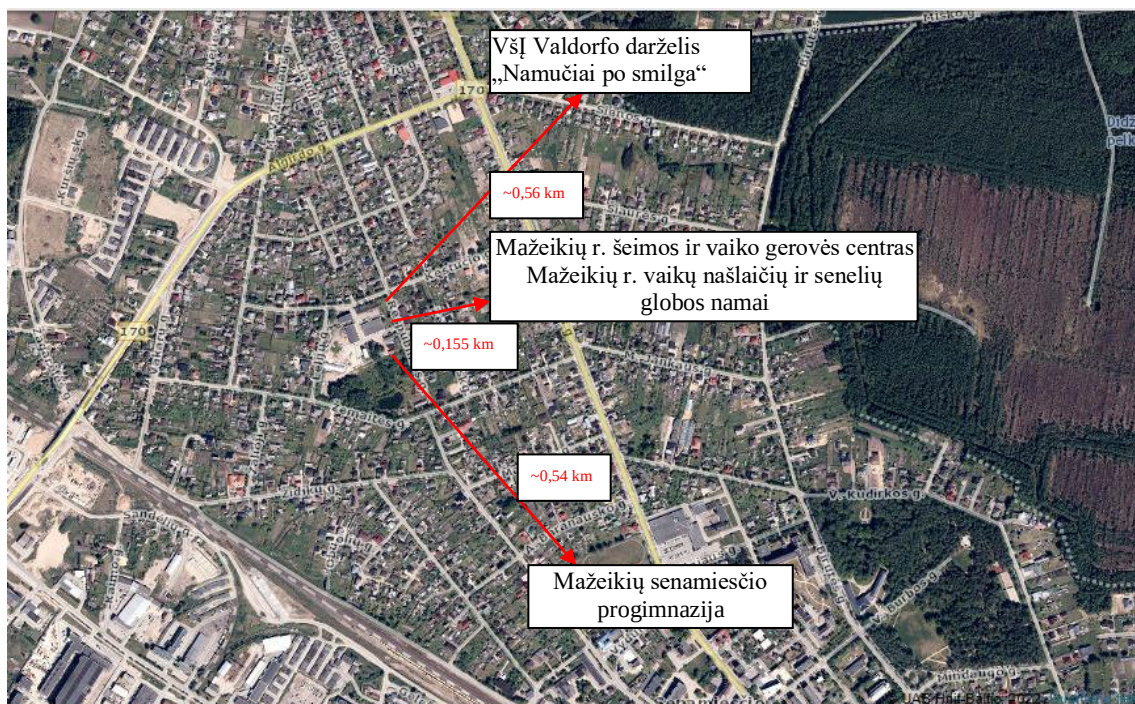
Arčiausiai ūkinės veiklos esančių gyvenamosios paskirties teritorijų išsidėstymas nurodytas **Pav. 8**.

Pav. 8. Arčiausiai esančios gyvenamosios paskirties teritorijos.

Artimiausia visuomeninės paskirties teritorija – Mažeikių r. šeimos ir vaiko gerovės centras bei Mažeikių r. vaikų našlaičių ir senelių globos namai, adresu Laisvės g. 83, nuo bendrovės sklypo ribų nutolusi apie 155 m į rytų pusę (žr. **Pav. 9**).

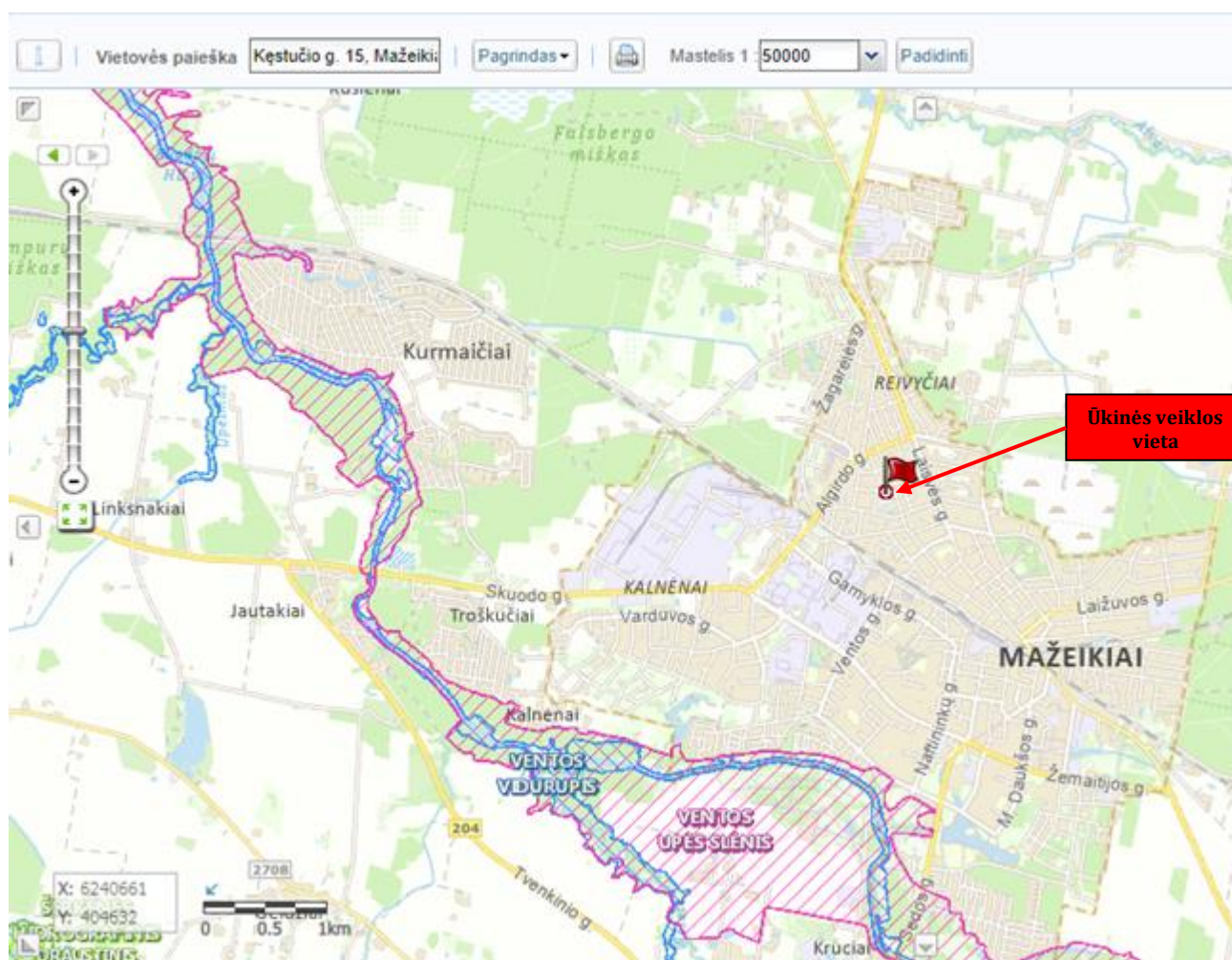
Artimiausios ugdymo įstaigos – VšĮ Valdorfo darželis „Namučiai po smilga“, adresu Sienos g. 3, Mažeikiai, nuo bendrovės sklypo ribų nutolusi apie 560 m į šiaurės rytų pusę; Mažeikių senamiesčio progimnazija, adresu Vydūno g. 6, Mažeikiai, nuo bendrovės sklypo ribų nutolusi apie 540 m į pietryčių pusę (žr. **Pav. 9**).

Pav. 9. Artimiausios ugdymo ir kitos paskirties teritorijos

Ūkinės veiklos sklypas į Natura 2000 ar kitas saugomas teritorijas nepatenka ir su jomis nesiriboja (žr. **Pav. 10**). Artimiausios saugomos teritorijos:

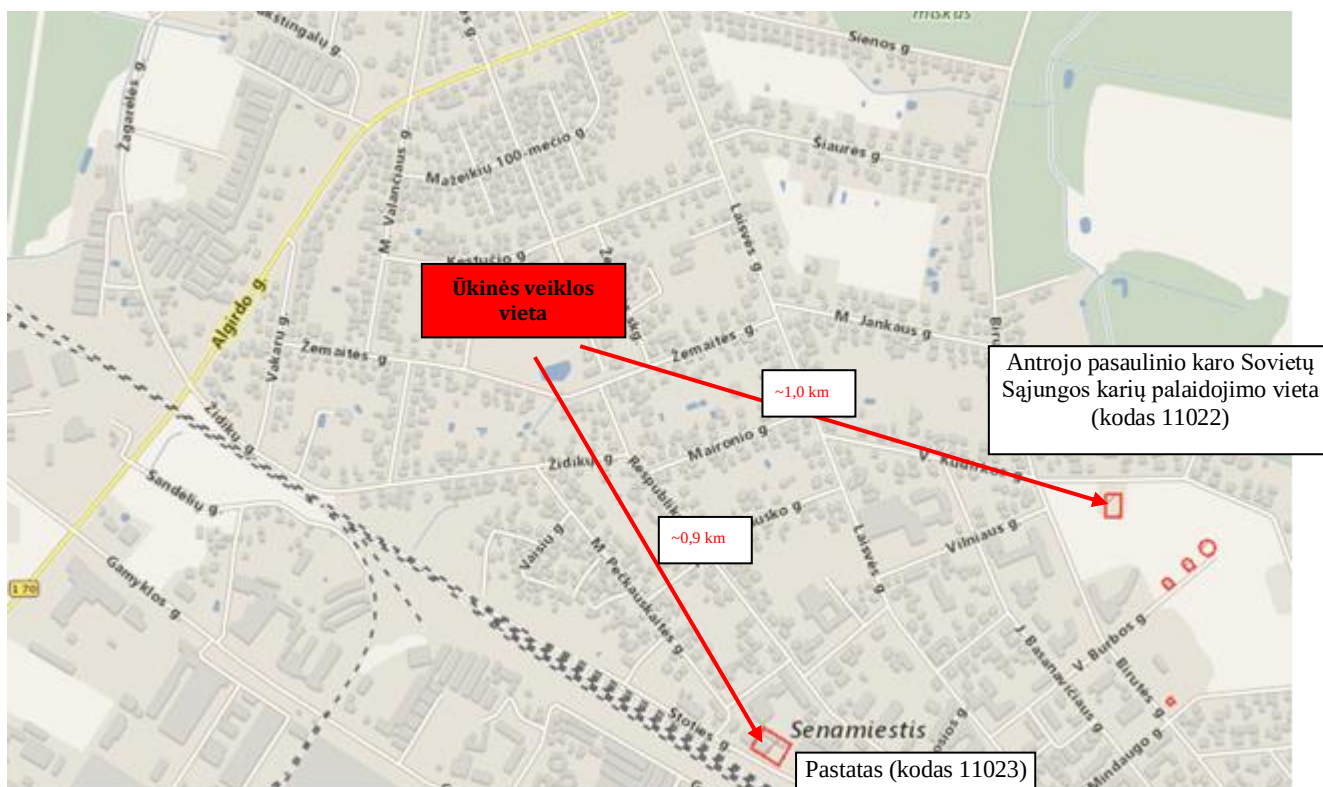
- Ventos upės slėnis, esantis už 2,2 – 4 km į pietų, pietvakarių ir vakarų pusę nuo bendrovės sklypo ribų;
- Ventos vidurupis, esantis už 2,3 – 4 km į pietų, pietvakarių ir vakarų pusę nuo bendrovės sklypo ribų.

Pav. 10. Situacijos schema saugomų teritorijų atžvilgiu [<https://stk.am.lt/portal/>]

Bendrovės teritorija į paviršinio vandens telkinių apsaugos zoną ir paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos zoną nepatenka. Bendrovės teritorijoje ir artimiausioje aplinkoje pievų ir pelkių nėra.

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ nepatenka į kultūros paveldo objektų teritorijas ar jų apsaugos zonas, kultūros paveldo vietas (žr. **Pav. 11**). Artimiausi kultūros paveldo objektai yra namas, adresu Stoties g. 32, Mažeikiai (kodas 11023) (už ~900 m į pietryčių pusę nuo analizuojamo sklypo teritorijos), kitas – Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta (kodas 11022) (~1 km į pietryčių pusę).

Pav. 11. Kultūros paveldo vertybių žemėlapis [<http://kvr.kpd.lt/heritage>]

Objektai, kuriems nustatytos sanitarinės apsaugos zonos

Sklype ir artimiausioje aplinkoje nėra objektų, kuriems nustatytos SAZ.

Vadovaujantis 2019 m. birželio 6 d. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu Nr. XIII-2166, atliekų tvarkymo veiklai (Atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginiai (statiniai)) reglamentuojamas 100 m SAZ dydis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 punktu, planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas sanitarinės apsaugos zonų dydis gali būti sumažintas. Remiantis šia teisine nuostata UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ Aikštelėje vykdomoms pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų tvarkymo veikloms atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, kuriuo siekiama pagrįstai nustatyti ūkinės veiklos objektui SAZ ribas.

Detalesnė informacija apie analizuojamoje teritorijoje nustatytas kitas specialiąsias naudojimo sąlygas pateikta 4.2 skyriuje.

4.2. žemės sklypo, kuriame planuojama ūkinė veikla, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas (-ai) (esamas ir planuojamas), žemės sklypo plotas, žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (pridedama išrašo iš Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko kopija)

Žemės sklypo, kuriame vykdoma veikla, kadastrinis Nr. 6130/0019:219, unikalus Nr. 6130-0019-0219, plotas – 1,6695 ha, naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas – komercinės paskirties objektų teritorijos. Nuosavybės teisė priklauso Lietuvos Respublikai, nuomos teise

priklauso UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“. VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas pateiktas **2 priede**.

Sklype nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

- vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos – 0,17 ha;
- elektros tinklų apsaugos zonos – 0,08 ha;
- šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos – 0,20 ha;
- elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonos – 0,006 ha.

4.3. Vietovės infrastruktūra

(vandens, šilumos energijos tiekimas, nuotekų surinkimas, valymas ir išleidimas, atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas, susisiekimo, privažiavimo keliai ir kt.)

Sklype yra visa jos veiklai būtina inžinerinė infrastruktūra – privažiavimo kelias, elektros, šilumos perdavimo, vandentiekio, paviršinių nuotekų, buitinių nuotekų surinkimo inžineriniai tinklai.

Šilumos energijos tiekimas

Šiluminė energija patalpų šildymui naudojamas 40,7 kW galios skysto kuro katilas.

Vandens tiekimas

Vanduo tiekiamas iš centralizuotų vandentiekio tinklų.

Nuotekų susidarymas ir tvarkymas

Ūkinės veiklos vykdymo metu gamybinių nuotekų nesusidaro. Veiklos metus susidarantių buitinių nuotekų išleidžiamos į centralizuotus miesto buitinių nuotekų tinklus.

Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas

Lietaus nuotekos nuo UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ teritorijos surenkamos ir pagal 2018 m. kovo 1 d. sutartį Nr. I01074 su UAB „Mažeikių vandenys“ nuvedamos į centralizuotus miesto nuotekų tinklus (žr. **5 priedą**).

Atliekų tvarkymas, susidarymas ir perdavimas kitiems atliekų tvarkytojams

Informacija detalai aprašyta **3 skyriuje**.

Susisiekimo, privažiavimo keliai

Įvažiavimas į sklypo teritoriją yra iš sklypo šiaurinės pusės (iš Kęstučio gatvės). Informacija apie esamus transporto srautus aprašyta **3.2 poskyryje**.

4.4. ūkinės veiklos vietos (žemės sklypo) įvertinimas

(įvertinimas atsižvelgiant į greta ir aplink planuojamą ūkinę veiklą, esančias, planuojamas ar suplanuotas gyvenamųjų pastatų, visuomeninės paskirties, rekreacines ar kitas teritorijas, statinius, pastatus, objektus, nurodytus Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje, ar kitus visuomenės sveikatos saugos požiūriu reikšmingus objektus (aprašymas, anksčiau šiame žemės sklype vykdyta ūkinė veikla, atstumai iki kitų šiame papunktyje nurodytų objektų)

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ veiklą vykdo sklype, adresu Kęstučio g. 15, Mažeikiai, 1,6695 ha ploto kitos paskirties (naudojimo būdas – komercinės paskirties objektų teritorijos) žemės sklype, kurio kadastrinis Nr. 6130/0019:219, unikalus Nr. 6130-0019-0219.

Daugiau informacijos apie gyvenamuosius pastatus ar kitas teritorijas ir atstumus nuo bendrovės teritorijos iki šių objektų pateikti **4.1 skyriuje**.

5. Planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, tiesioginio ar netiesioginio poveikio kiekybinis ir kokybinis apibūdinimas ir įvertinimas

(identifikuojami ir aprašomi planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos lemiami sveikatai įtaką darantys veiksniai, aprašomas galimas jų poveikis visuomenės sveikatai artimiausioje gyvenamųjų pastatų aplinkoje, visuomeninės paskirties teritorijose ir statiniuose, rekreacinėse teritorijose ir kituose svarbiuose objektuose, nurodytuose Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų priedo 4.4 papunktyje)

Šiuolaikinės visuomenės sveikatos būklę daugiausia lemia fizinė ir socialinė aplinka, žmonių gyvensena. Minėtų veiksmų sąlygojamos pagrindinės sveikatos problemos sietinos su aplinkos sąlygojamomis ligomis. Todėl gerinant gyvenimo kokybę ypatingas dėmesys skiriamas aplinkos keliamai rizikai mažinti. Mokslininkai neabejoja, jog aplinkos kokybė turi lemiamos įtakos, o kenksmingi aplinkos veiksniai skatina ligų plitimą.

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ veikla vykdoma atviroje aikštelėje ir uždaruose pastatuose. Pavojingosios atliekos laikomos pastate uždaruose patalpose, o asbesto atliekos laikomos 30 m² ploto aikštelėje supakuotos ir sukrautos ant padėklų ar konteineriuose bei didmaišiuose. Nebetinkamos naudoti padangos laikomos sukrautos į krūvas.

Administracinio pastato šildymui naudojamas buitinis iki 40,7 kW galios skysto kuro katilas. Tokio galingumo katilams aplinkosauginiai oro taršos normatyvai netaikomi. Teritorijoje kitų stacionarių taršos šaltinių nėra.

Kadangi Aikštelėje tam skirtame tentiniame pastate vykdoma mišrių komunalinių atliekų perkrovimo veikla, tai iš šio pastato į aplinkos orą išsiskiria kvapai. Taip pat galimas kvapų išsiskyrimas nuo stiklo atliekų (stiklo taros) bei antrinių žaliavų (plastikinių bei popieriaus ir kartono pakuočių bei plastiko, popieriaus ir kartono atliekų) laikymo zonų. Išsiskiriančių kvapų kiekis nustatytas matavimo būdu.

Vanduo tiekiamas iš miesto vandentiekio tinklų. Gamybinių nuotekų nesusidarys. PŪV metu susidaranti buitinės nuotekos išleidžiamos į centralizuotus buitinių nuotekų tinklus. Sklype susidaranti paviršinės nuotekos išleidžiamos į UAB „Mažeikių vandenys“ eksploatuojamus paviršinių nuotekų tinklus. Už jų sutvarkymą atsakinga UAB „Mažeikių vandenys“.

Pagrindiniai veiksniai, kurie gali įtakoti poveikį visuomenės sveikatai bus į Aikštelę atvažiuojantis/išvažiuojantis autotransportas, atliekų krovos darbai, kurie gali įtakoti foninį triukšmo lygį.

Siekiant nustatyti Aikštelėje vykdomų atliekų tvarkymo veiklų keliamą taršą ir jos poveikį aplinkai bei arčiausiai esančioms gyvenamosios paskirties teritorijoms, modeliavimo būdu buvo įvertinta šių atliekų tvarkymo veiklų keliamo triukšmo bei kvapų sklaida.

5.1. planuojamos ūkinės veiklos cheminės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

(aprašoma kiekviena numatoma vykdyti veikla (veiklos etapas), kurios metu susidarys ir į aplinkos orą bus išmetami teršalai, stacionarių (organizuotų ir neorganizuotų) ir mobilių taršos šaltinių ypatybės, jų vietos (koordinatės, schema) ir išmetamų teršalų kiekio skaičiavimai (skaičiavimo metodikos), vietovės meteorologinės sąlygos, aplinkos oro foninis užterštumas, numatomų išmesti teršalų ribinės aplinkos oro užterštumo vertės, aplinkos oro užterštumo prognozė: pateikiami duomenys, naudoti numatomų išmesti teršalų didžiausiai koncentracijai skaičiuoti, naudotos skaičiavimo metodikos, informacija apie teršalų koncentracijos skaičiavimui naudotas parinktis (reljefas, pastatai, nuosėdos, emisijų kitimas laiko atžvilgiu ir t. t.), jei tokios buvo naudotos, naudota kompiuterinė programinė įranga, foniniai aplinkos užterštumo duomenys ir jų pasirinkimo pagrindimas, teršalų koncentracijos skaičiavimo rezultatai ir jų analizė (skaičiavimų lentelės, žemėlapiai ar pan.), nurodomas skaičiavimų aukštis, modeliavimo teritorijos dydis, taršos sklaidos žingsnio dydis, taršos sklaidos žemėlapiu koordinatinių sistema ir mastelis, pateikiama aplinkos oro užterštumo prognozė ir galimas poveikis visuomenės sveikatai)

Tarša iš stacionarių taršos šaltinių

Kadangi Aikštelėje vykdomos tik pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų surinkimo bei laikymo, esant poreikiui nepavojingųjų atliekų rankinio rūšiavimo, didelių gabaritų atliekų ardymo, atskiriant medieną, tekstilę ir metalą, perkrovimo į didesnės talpos konteinerius ir laikymo veiklos, tai į aplinkos orą teršalai neišsiskirs. Jokie atliekų terminiai, cheminiai apdorojimo procesai nevykdomi. Administracinio pastato šildymui naudojamas 40,7 kW galios skysto kuro katilas. Kadangi tokio mažo galingumo buitinio tipo katilams aplinkosauginiai oro taršos normatyvai netaikomi, tai jo tarša nevertinama. Todėl ūkinės veiklos metu išmetimų iš stacionarių oro taršos šaltinių nebus.

Tarša iš mobilių taršos šaltinių

Į Aikštelę per dieną atvyksta apie 15 sunkiasvorių automobilių, atvežančių/išvežančių atliekas bei iki 12 lengvųjų automobilių (6 lengvųjų automobilių srautą sudaro į darbą nuosavomis transporto priemonėmis atvažiuojantys darbuotojai, 6 lengvųjų automobilių srautą sudaro gyventojai, atvežantys atliekas).

Skaičiuojant iš autotransporto išsiskiriančią taršą buvo vertinamas, kad į Aikštelę atvažiuoja valandinis autotransporto srautas, t.y.:

- dienos metu į teritoriją atvažiuos iki 2 sunkiasvorių automobilių/val. ir iki 6 lengvųjų automobilių/val.;
- po teritoriją važinės iki 2 sunkiasvorių automobilių/val. ir iki 6 lengvųjų automobilių/val. bei 1 autokrautuvas;
- vakaro ir nakties metu į teritoriją autotransportas nevažiuos.

Vertinant autotransporto tipą, priimame, kad sunkiasvariai automobiliai bei autokrautuvai yra dyzeliniai, o valandinį lengvųjų automobilių autotransporto srautą sudarys 6 benzininiai ir 6 dyzeliniai automobiliai.

Į aplinkos orą iš mobilių taršos šaltinių išmetamų teršalų vertinimui naudojama metodika – EMEP/EEA/CORINAIR Oro teršalų inventORIZACIJOS vadovas (Angl. – Air pollutant emission inventory guidebook): <https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2019>.

Vienkartiniai maksimalūs išmetimai į aplinkos orą iš autotransporto, kai jis važiuoja Kęstučio g. iki Aikštelės ir važinėja po Aikštelę pateikti **Lentelė 4**.

Lentelė 4. Vienkartiniai maksimalūs išmetimai į aplinkos orą iš mobilių oro taršos šaltinių

Nr.	Vieta	Dimensija	CO	NO _x	LOJ	KD
1	2	3	4	5	6	7
1	Autotransportui važiuojant Kęstučio gatve	g/s·m	0,00006	0,00007	0,00001	0,000002
2	Autotransportui važinėjant po Aikštelę	g/s·m	0,00011	0,00002	0,00001	0,000001

Iš autotransporto į aplinkos orą išmetamų teršalų skaičiavimai pateikti **6 priede**.

Iš autotransporto išsiskiriančio oro teršalų koncentracijos kelio aplinkoje apskaičiuotos naudojant Tiltų ir kelių projektavimo vadovo atrankos metodą (Design Manual for Roads and Bridges, DMRB, Volume 11, Screening Method), kurią parengė Jungtinės Karalystės Transporto kelių laboratorija 2007 metais. Metodas parengtas vadovaujantis COPERT metodika ir emisijų faktoriais. COPERT metodika yra viena iš Europos aplinkos agentūros į atmosferą išmetamų teršalų apskaitos (EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook) metodikos dalių, kuri yra patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 395 (2005 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1- 378 redakcija) į atmosferą išmetamo teršalų kiekio apskaičiavimo metodikų sąrašė.

Oro teršalų koncentracijos buvo skaičiuotos 2 m bei 10 m atstumu nuo Kęstučio gatvės, kai autotransporto važiavimo greitis iki 40 km/val. Taip pat iš autotransporto išsiskirianti teršalų koncentracija apskaičiuota, 2 m ir 10 m atstumu nuo važiavimo kelio, kai autotransportas važiuoja sklype. Autotransporto važiavimo greitis – 15 km/val. Priimta, kad atvažiuojančio autotransporto vidutinis amžius yra 8 metų, t.y. 2014 metų automobiliai. Gauti rezultatai pateikti **5 lentelėje**.

Lentelė 5. Apskaičiuotos teršalų išsiskiriančių iš autotransporto koncentracijos, kai per dieną į Aikštelę atvažiuos iki 12 lengvųjų automobilių ir iki 15 sunkiasvorių automobilių.

Teršalas	Ribinė vertė (RV)		Apskaičiuotos iš autotransporto išsiskiriančių teršalų pažemio koncentracijos							
			Autotransportui važiuojant Kęstučio g.				Autotransportui važiuojant keliu sklype			
			2 m nuo kelio atstumu		10 m nuo kelio atstumu		2 m nuo kelio atstumu		10 m nuo kelio atstumu	
			C _{maks}	C _{maks} /RV	C _{maks}	C _{maks} /RV	C _{maks}	C _{maks} /RV	C _{maks}	C _{maks} /RV
	vidurkis	ug/m ³	ug/m ³	vnt. dl.	ug/m ³	vnt. dl.	ug/m ³	vnt. dl.	ug/m ³	vnt. dl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Anglies monoksidas	8 val.	10 mg/m ³	0,000122 mg/m ³	0,00001	0,00019 mg/m ³	0,00001	0,00044 mg/m ³	0,00004	0,00040 mg/m ³	0,00004
Azoto oksidai	metų RV, nustatyta žmonių sveikatos apsaugai	40	0,14	0,0035	0,13	0,00033	0,23	0,0058	0,20	0,005
	metų RV, nustatyta augmenijos apsaugai	30		0,0046		0,0043		0,0077		0,007
Kietosios dalelės (KD ₁₀)	metų	40	0,008	0,0002	0,007	0,0002	0,016	0,0004	0,0142	0,0004
LOJ	24 val.	-	0,001	-	0,0009	-	0,0021	-	0,0019	-

Atsižvelgiant į tai, kad maksimalų valandinį autotransporto srautą gali sudaryti 2 sunkiasvariai automobiliai/val. ir iki 6 lengvieji automobiliai/val. bei įvertinus skaičiavimo būdu gautus iš autotransporto išsiskiriančių teršalų kiekius ir jų koncentracijas, galima teigti, kad pati autotransporto keliama oro tarša yra momentinė ir nežymi. Todėl ji neigiamo poveikio aplinkai nesukels.

5.2. Galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, atsižvelgiant į ūkinės veiklos metu į aplinką skleidžiamus kvapus

(aprašoma kiekviena numatoma vykdyti veikla (veiklos etapas), kurios metu susidarys ir į aplinkos orą išsiskirs kvapai, kvapus skleidžiančios cheminės medžiagos, kvapų susidarymo šaltiniai (stacionarūs organizuoti ir neorganizuoti) ir jų ypatybės, jų vietos (koordinatės, schema) ir išmetamų kvapų emisijų skaičiavimai (skaičiavimo metodikos), vietovės meteorologinės sąlygos, aplinkos oro užterštumo kvapais prognozė: pateikiami duomenys, naudoti numatomų skleidžiamų kvapų koncentracijai aplinkos ore skaičiuoti, naudotos skaičiavimo metodikos, informacija apie kvapų koncentracijos skaičiavimo parinktis (reljefas, pastatai, nuosėdos, emisijų kitimas laiko atžvilgiu ir t. t.), jei tokios buvo naudotos, naudota kompiuterinė programinė įranga, naudotos cheminių medžiagų kvapų slenkstinės vertės, kvapų koncentracijos skaičiavimo rezultatai (pagal galimybes įvertinant ir greta planuojamos ūkinės veiklos esančių kvapų susidarymo šaltinių, galinčių turėti poveikį visuomenės sveikatai ir sanitarinės apsaugos zonų riboms, skleidžiamą taršą) ir jų analizė (skaičiavimų lentelės, žemėlapiai ar pan.), nurodomas skaičiavimų aukštis, modeliavimo teritorijos dydis, taršos sklaidos žingsnio dydis, taršos sklaidos žemėlapių koordinatinių sistema ir mastelis; pateikiama aplinkos oro užterštumo kvapais prognozė ir galimas poveikis visuomenės sveikatai).

Remiantis Kvapų valdymo metodinėmis rekomendacijomis, Lietuvoje šiuo metu galioja dvi higienos normos, skirtos kvapams gyvenamosios aplinkos ore reglamentuoti:

- higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ [5];
- higienos norma HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ [6].

Lietuvos higienos normoje HN 121:2010 nurodyta ribinė kvapo koncentracijos vertė – 8 europiniai kvapo vienetai (OU_E/m^3), taikoma tik iš ūkinės komercinės veiklos, kurioje naudojami stacionarūs taršos kvapais šaltiniai, kylantiems kvapams vertinti.

Kvapai gali būti nustatomi laboratoriniais metodais arba modeliuojami. Kvapų matavimo vienetas yra europinis kvapo vienetas vienam kubiniam metrui: OU_E/m^3 . Kvapo koncentracija yra matuojama nustatant praskiedimo faktorių, reikalingą pasiekti aptikimo slenkstį. Kvapo koncentracija, esant aptikimo slenkščiui, iš esmės yra $1 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Šią koncentraciją turi aptikti 50 proc. kvapų komisijos narių.

Atsižvelgiant į tai, kad Aikštelėje pavojingosios atliekos laikomos uždareme pastate sandariose talpose ar konteineriuose. Visos atliekos galinčios išskirti kvapus (pvz. atliekos turinčios LOJ) laikomos sandariose talpose, iš kurių į aplinkos orą kvapai neišsiskirs. Todėl kvapai nuo pavojingųjų atliekų laikymo zonos (uždaro pastato) nevertinami.

Kadangi tiek į UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ teritoriją atvežamos ir laikomos antrinės žaliavos, surinktos ne tik iš komercinio srauto, bet iš namų ūkių (tiek iš individualių namų, tiek daugiabučių namų), tai jos gali būti kažkiek užterštos maisto atliekomis, t.y. iš jų gali sklisti kvapas.

Atsižvelgiant į tai, kad mišrių komunalinių atliekų perkrovimo pastate laikomos mišrios komunalinės atliekos, stiklo tara nuo įvairių gėrimų laikoma sukrauta atviroje stiklo atliekų laikymo aikštelėje, tai nuo šių atliekų taip pat gali išsiskirti kvapai.

Siekiant nustatyti išsiskiriančius kvapus buvo išmatuota iš mišrių komunalinių atliekų preso bunkerio, nuo antrinių žaliavų (plastikinių pakuočių atliekų kipos laikomos lauke bei stiklo taros atliekos laikomos lauke sukrautos į krūvą) sklindanti kvapo koncentracija.

2022 m. rugpjūčio mėnesį Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija paėmė kvapų mėginius nuo UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ tiek pastate (mišrių komunalinių atliekų preso bunkeris), tiek atviroje teritorijoje laikomų kvapą skleidžiančių antrinių žaliavų (plastikinių pakuočių atliekų, stiklo taros atliekų). Laboratorijoje ištyrus kvapo mėginius nustatytos, šios kvapo emisijos:

- 116 OU_E/m³ iš mišrių komunalinių atliekų preso bunkerio (pastate);
- 32 OU_E/m³ nuo plastikinių atliekų laikymo zonos (lauke);
- 147 OU_E/m³ nuo stiklo taros atliekų laikymo zonos (lauke).

Kvapo koncentracijos nustatymo protokolas Nr. CH 7048/2022-7050/2022 pateiktas **7 priede**.

Vadovaujantis matavimo rezultatais ir įvertinus atliekų laikymo zonų ir mišrių komunalinių atliekų preso bunkerio angos plotą, atlikti kvapų skaičiavimai. Informacija apie stacionarių taršos šaltinių fizinius duomenis pateikta **Lentelė 6**. Skaičiavimai pateikti **Lentelė 7**.

Lentelė 6. Stacionarių taršos šaltinių fizikiniai duomenys.

Taršos šaltiniai				Išmetamųjų dujų rodikliai pavyzdžio paėmimo (matavimo) vietoje			Teršalų išmetimo (stacionariųjų taršos šaltinių veikimo) trukmė, val./m.
Nr.	koordinatės	aukštis, m	išėjimo angos matmenys, m	srauto greitis, m/s	temperatūra, °C	tūrio debitas, Nm ³ /s	
1	2	3	4	5	6	7	8
601	396710, 6244264	3	Vartai: 7x4	0,0083	0	-	8760
602	396709, 6244256	3	Anga: 3,5x3,5	0,0083	0	-	8760
603	396740, 6244256; 396751, 6244260, 396754, 6244254, 396744, 6244250	3	Aikštelės plotas: 12x6,6	0,0083	0	-	8760
604	396635, 6244245 396651, 6244243 396649, 6244233 396632, 6244237	2,5	Zonos plotas: 10x18	0,0083	0	-	8760
605	396654, 6244241 396674, 6244237 396671, 6244229 396654, 6244233	2,5	Zonos plotas: 10x18	0,0083	0	-	8760
606	396630, 6244231	2,5	Durys: 4 x 5	0,0083	0	-	2016
607	396670, 6244222	2,5	Durys: 4 x 5	0,0083	0	-	2016

Taršos šaltinių išdėstymo schema pateikta **7 priede**.

Lentelė 7. Kvapų skaičiavimas.

Taršos šaltinio Nr.	Objektas	Plotas, m ²	Išmatuotas kvapas, OU _E /m ³	Kvapo mėginių paėmimo gaubte sukuriama srauto greitis, m/s	OU _E /m ² x s	OU _E /s
1	2	3	4	5	6	7
601	Atliekų perkrovimo stotis	5	116	0,00833	0,96628	2,416
602						2,416

Taršos šaltinio Nr.	Objektas	Plotas, m²	Išmatuotas kvapas, OU_E/m³	Kvapo mėginių paėmimo gaubte sukuriama srauto greitis, m/s	OU_E/m² x s	OU_E/s
1	2	3	4	5	6	7
603	Stiklo atliekų laikymo zona	80	147	0,00833	1,22451	97,961
604	Plastiko atliekų laikymo zona	160	32	0,00833	0,26656	42,650
605	Plastiko atliekų laikymo zona	160	32	0,00833	0,26656	42,650
606	Plastiko atliekų laikymo ir presavimo zona	Pastato plotas: 497,95	32	0,00833	0,26656	66,367
607	Plastiko atliekų laikymo ir presavimo zona		32	0,00833	0,26656	66,367

Aplinkos oro užterštumo kvapais prognozė

Vietovės meteorologinės sąlygos ir aplinkos oro foninis užterštumas. Arčiausiai ūkinės veiklos vietos yra Telšių meteorologijos stoties duomenys, todėl kvapų sklaidos aplinkos ore skaičiavimams buvo naudoti šios stoties duomenys (2016-2020 m.). Dokumentai, patvirtinantys duomenų išsigijimą iš Lietuvos hidrologijos ir meteorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, pateikti **8 priede**. Skaičiavimams naudojami modeliavimui reikalingi parametrai – vėjo kryptis (laipsniais), vėjo greitis (m/s), aplinkos oro temperatūra (°C), debesuotumas (oktantais). Detalesnė informacija pateikta **8 priede**.

Vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, modeliuojant kvapų sklaidą, foninis aplinkos oro užterštumas kvapais nevertinamas.

Išmetamų kvapų ribinės vertės. Ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamo kvapo koncentracijos ribinė vertė nustatyta pagal (**Lentelė 8**):

1. LR sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymą Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“.

Lentelė 8. Kvapo koncentracijos ribinės vertės.

Teršalo pavadinimas	Periodas	Ribinė vertė	Procentilis
1	2	3	4
Iki 2023 m. gruodžio 31 d.			
Kvapai	1 valandos	8 OU _E /m ³	98,08
Nuo 2024 m. sausio 1 d.			
Kvapai	1 valandos	5 OU _E /m ³	98,08

Aplinkos oro užterštumo prognozavimo metodika bei išeitiniai duomenys. Išmetamų kvapų didžiausioms pažemio koncentracijoms skaičiuoti naudojama kompiuterinė programa ADMS 4.2 (Cambridge Environmental Research Consultants Ltd, Didžioji Britanija), kuri detaliau aprašyta **8 priede**.

Teritorijos plotas. Skaičiavimai buvo atliekami 4 km pločio ir 4 km ilgio kraštinės kvadratiname sklype (2 km spinduliu aplink ūkinės veiklos objektą). Lietuvos koordinatų sistemoje šio sklypo x koordinatės 394681-398681; y koordinatės 6242243-6246243. Skaičiavimo lauke koncentracijos skaičiuojamos 101 taške horizontalios ašies kryptimi ir 101 taške vertikalios ašies kryptimi (erdvinė modelio skiriamoji apie 40 m).

Koncentracijos skaičiuojamos pasirinktu spinduliu absoliučiomis koncentracijų vertėmis (OU_E/m³). Kvapų sklaida skaičiuojama „maksimalios apkrovos“ scenarijui. Apskaičiavus kvapų sklaidą, pažemio koncentracijos yra lyginamos su ribine verte.

Naudota žemės paviršiaus šiurkštumo vertė – 0,5 m. Kitos skaičiavimui reikalingų koeficientų vertės detaliau aprašytos **8 priede**.

Išmetamų kvapų didžiausių pažemio koncentracijų skaičiavimų rezultatai. Kvapo pažemio koncentracijų sklaidos ataskaita - „UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ ūkinės veiklos metu išmetamų kvapų sklaidos modeliavimas“ pateikta **8 priede**.

Didžiausia valandos 98,08-o procentilio kvapų pažemio koncentracija aplinkinėse teritorijose, sudaroma bendrovės: 1,232 OU_E/m³ (0,154 RV, kai RV = 8 OU_E/m³, 0,246 RV, kai RV = 5 OU_E/m³). Ši maksimali koncentracija pasiekama ties objekto teritorijos riba.

Kvapų sklaidos artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje rezultatai pateikti **Lentelė 9**.

Lentelė 9. Kvapų sklaidos modeliavimo rezultatai artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje

Teršalas ir skaičiuotinas laikotarpis	Ribinė vertė (RV), OU_E/m^3	Didžiausia koncentracija gyvenamojoje aplinkoje
		Lelijų g. 3, Mažeikiai
Kvapų valandos 98,08-as procentilis	$8 \text{ OU}_E/\text{m}^3$	Tarša, koncentracija OU_E/m^3
		0,053
		Tarša, ribinės vertės dalimis
		0,007

Išvados

Vadovaujantis modeliavimo rezultatais maksimali ilgalaikė valandos 98,08 procentilio kvapo pažemio koncentracija jau sklypo ribose neviršys nei šiuo metu galiojančios $8 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ ribinės vertės, nei nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiančios naujos kvapo ribinės vertės – $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, kaip nustatyta Lietuvos higienos normoje HN 121:2010, todėl neatitikimų teisės aktų reikalavimams nenumatoma.

Ūkinės veiklos keliami kvapai neigiamo poveikio aplinkos oro kokybei ir arčiausiai esančioms gyvenamosios paskirties teritorijoms neturės. Kadangi į aplinkos orą išmetamų kvapų koncentracijos neviršija ribinių verčių, todėl papildomos poveikio mažinimo priemonės nenumatomos.

Detalesnė informacija apie kvapų sklaidos modeliavimo rezultatus bei kvapų sklaidos žemėlapis pateikti **8 priede**.

5.3. Fizikinės (triukšmas, nejonizuojanti spinduliuotė ir kt.) taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

(esamos būklės įvertinimas, taršos šaltinių (stacionarių ir mobilių) aprašymas, jų ypatybės bei vieta (schema), informacija apie skleidžiamą taršą (emisijas), šios taršos ribiniai dydžiai, taršos sklaidimo prognozė/sklaidos modeliavimo rezultatai (lentelės, žemėlapiai)).

Šiame poskyryje vertinama pagrindinė fizikinė tarša dėl bendrovės veiklos – triukšmas. Kitos fizikinės taršos nenumatoma.

Vadovaujantis naujausiais žmogaus veiklos neurofiziologijos tyrimais, triukšmo poveikis organizmui vertinamas kaip poveikis centrinei nervų sistemai, o ne tik kaip poveikis klausos organui.

Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) akcentuojamos triukšmo keliamos sveikatos problemos: klausos pakenkimas, kalbos nesupratimas, miego sutrikimai, fiziologinių funkcijų sutrikimai, psichikos sutrikimai, mokslo ir kitų pasiekimų blogėjimas, socialiniai ir elgsenos pakitimai (dirglumas, agresyvumas ir kt.). Lengviausiai triukšmo pažeidžiamos grupės: vaikai, ligoniai, neįgalūs asmenys, pamainomis dirbantys, senyvo amžiaus asmenys, ilgai būnantys triukšme žmonės ir pan.

Triukšmo lygį gyvenamuosiuose, visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje šiuo metu reglamentuoja Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ [8].

Higienos normoje HN 33:2011 nustatyti tokie leistini triukšmo ribiniai dydžiai:

- Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeliamą triukšmą:
 - 55 dBA, maksimalus 60 dBA (7 – 19 val.)
 - 50 dBA, maksimalus 55 dBA (19 – 22 val.)

- 45 dBA, maksimalus 50 dBA (22 – 7 val.)
- Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo:
 - 65 dBA, maksimalus 70 dBA (7 – 19 val.)
 - 60 dBA, maksimalus 65 dBA (19 – 22 val.)
 - 55 dBA, maksimalus 60 dBA (22 – 7 val.)

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. A1-103/V-265 „Dėl darbuotojų apsaugos nuo triukšmo keliamos rizikos nuostatų patvirtinimo“ reglamentuojama, kad esant **80 – 85 dB(A)** triukšmo ekspozicinėms vertėms turi būti pradėti taikyti darbuotojų apsaugos nuo triukšmo veikimo veiksmai.

Darbuotojų apsaugai nuo triukšmo darbe turi būti diegiami visuotinai priimtini klausos pakenkimų rizikos prevencijos principai:

- Netriukšmingų naujų darbo priemonių ar naujų darbo vietų įrengimas;
- Darbuotojų veikiančių triukšmo lygių darbo vietoje nustatymas ir mažinimas;
- Neformalus darbuotojų sveikatos tikrinimai;
- Inžinerinių, akustinių, organizacinių ir kitų triukšmo mažinimo priemonių ir metodų taikymas;
- Darbuotojų informavimas, mokymas ir kontrolė;
- Periodinis taikomų triukšmo mažinimo programų efektyvumo tikrinimas.

5.3.1. pateikiami planuojamų įrengti (įrengtų) stacionarių triukšmo šaltinių skleidžiamo triukšmo emisijos duomenys, pateikiamos stacionarių triukšmo šaltinių gamintojų techninių specifikacijų, kuriose pateikta informacija apie stacionarių triukšmo šaltinių spinduliuojamą triukšmą (garso galingumo lygį), kopijos, nurodomas stacionarių triukšmo šaltinių darbo pobūdis ir darbo laikas, triukšmo šaltinių, esančių patalpų viduje, vertinimui pateikiamos pastato (pastatų) išorinių sienų oro garso izoliavimo R_w rodiklis (rodikliai), pastato patalpų tūris, plotas, aukštis; tais atvejais, kai stacionarių triukšmo šaltinių gamintojai nepateikia informacijos apie planuojamų įrengti (įrengtų) stacionarių triukšmo šaltinių spinduliuojamą triukšmą, šie duomenys gali būti gauti pagal Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“, 19.1–19.3 papunkčiuose nurodytus ar lygiaverčius Lietuvos standartus kitoje vykdomoje ūkinėje veikloje atlikus jau naudojamų ekvivalentiškų stacionarių triukšmo šaltinių garso slėgio lygio ar garso intensyvumo matavimus garso galingumui apskaičiuoti

Akustinio triukšmo sklaidos modeliavimas atliktas siekiant prognozuoti UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomos ūkinės veiklos keliamą triukšmą bei jo sklaidą ir, esant poreikiui, numatyti priemones triukšmo sklaidai sumažinti, kad susidarantis ekvivalentinis triukšmo lygis už vertinamos teritorijos ribų neviršytų reglamentuojamų triukšmo ribinių verčių.

Vertinimas atliktas šiais tikslais:

- įvertinti UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ ūkinės veiklos skleidžiamą triukšmą aplinkoje;
- įvertinti transporto srautų, atsiradusių dėl UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ ūkinės veiklos, skleidžiamą triukšmą.

Triukšmo šaltiniai

Atliekant UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ veiklos keliamo triukšmo lygio vertinimą buvo atsižvelgta į tai, kad:

- antrinių žaliavų presų (3 vnt.), kurie veikia ariniame pastate keliamas triukšmas – 72,6 dBA;
- atliekų perkrovimo stotyje iškraunant atliekas ir jas presuojant, keliamas triukšmas – 82,7 dBA;
- stiklo atliekų krovos metu keliamas triukšmas – 88,6 dBA. Matavimai buvo atlikti, kai stiklo atliekos buvo išpilamos į sunkiasvorės transporto priemonės priekabą iš maždaug 1,5 m aukščio (buvo girdimas stiklinių butelių dužimas).

Atskirai Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamento Mažeikių skyrius 2022 m. birželio mėn. išmatavimo ekvivalentinį garso slėgio lygį ir maksimalų garso slėgio lygį ties gyvenamosios aplinkos riba, prie įvažiavimo į sklypo teritoriją (Respublikos g. 76A, Mažeikiai), dienos metu, kai Aikštelėje buvo vykdomi stiklo duženų krovimo į sunkiasvorę priekabą darbai. Vadovaujantis matavimo rezultatais buvo nustatyta, kad ties gyvenamosios aplinkos riba ekvivalentinis garso slėgio lygis siekė 52,9 dBA (norma 55 dBA), maksimalus garso slėgio lygis siekė 70,5 dBA (norma 60 dBA). Nustačius, kad kraunant stiklo duženas, maksimalus triukšmo lygis viršija leistinas normas, bendrovė gavo nurodymą Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamento Mažeikių skyriui pateikti triukšmo mažinimo priemonių planą.

Bendrovė išbandė kelis stiklo krovimo būdus (stiklo duženos autokrautuvu buvo kraunamos į transporto priemonę su slankiojančiomis grindimis; stiklo duženų krovimas naudojant automobilį su hidromanipuliatoriumi). Didžiausias triukšmo sumažėjimas buvo pasiektas, kai stiklo krova buvo vykdoma naudojant sunkiasvorę transporto priemonę su manipulatoriumi, t.y. stiklo tara būtų ne metama iš tam tikro aukščio, o paskleidžiama ant stiklo krūvos. Šį stiklo atliekų krovimo būdą bendrovė ir naudos atliekant stiklo atliekų iškrovimo, perkrovimo bei pakrovimo darbus. Todėl vertinant stiklo krovos keliamą triukšmą buvo įvertinta triukšmo matavimo paklaida - 2,1 dBA ir priimta, kad stiklo atliekų krovos darbų, juos vykdant sunkiasvore transporto priemone su manipulatoriumi, keliamas triukšmas bus 84,4 dBA.

Pažymime, kad šiuo metu bendrovė stiklo taros netvarko, nes UAB „Ecoservice projektai“ nuo 2022 m. spalio mėn. nutraukė stiklo aikštelės nuomos sutartį. Tačiau ateityje, esant poreikiui šie darbai gali būti vykdomi, todėl vertinant bendrovės keliamą triukšmo lygį, buvo įvertintas ir stiklo krovos keliamas triukšmas.

- važinėjančio krautuvu keliamas triukšmo lygis - 85¹ dBA;
- šiukšliavežės keliamas triukšmas – 97² dBA
- priimame, kad statybinių atliekų krovos darbų keliamas triukšmas analogiškas kaip stiklo atliekų krova – 84,4 dBA.

Antrinių žaliavų presų, atliekų perkrovimo stotyje atliekų iškrovimo ir jų presavimo metu bei stiklo atliekų krovos metu keliamas triukšmas nustatytas matavimo būdu. Aplinkos garso slėgio matavimo protokolai pateiktas **9 priede**.

Modeliuojant įrenginių, kurie veikia pastate, keliamą triukšmo lygį buvo įvertintas pastato sienų garso izoliavimo rodiklis. Antrinių žaliavų angaro R_w – 49³ dB(A) (pastato apačia apie 1,5 m) ir R_w – 25 dB(A) (sardinė pastato dalis). Modeliavimo metu buvo priimtas, kad durys būna atidarytos 3 val./dieną. Atliekų perkrovimo stoties pastatas yra tentinis, jo R_w – 17 dBA.

¹ Šaltinis: <https://www.directindustry.com/prod/linde-material-handling/product-14121-440151.html>

² Šaltinis: <https://rigolett.home.xs4all.nl/ENGELS/equipment/garbagetruckframe.htm>

³ Šaltinis: modeliavimo kompiuterinės programos CadnaA 2018 MR1 duomenų bazė

Vertinant krovos darbus buvo atsižvelgta į tai, kad pakraunant/iškraunant iš autotransporto antrines žaliavas, tokias kaip popieriaus ir kartono, plastikines bei kitas pakuotes, popierių ir kartoną, plastiką, šių atliekų krovos metu keliamas triukšmo lygis lygus autokrautuvo keliamam triukšmo lygiui. Todėl modeliuojant krovos metu skleidžiamą triukšmo lygį, buvo vertinamas 85 dBA triukšmo lygis.

Vertinant nuo stiklo aikštelės sklindantį triukšmą buvo atsižvelgta į tai, kad stiklo atliekų laikymo zona iš trijų pusių atskirta betoninėmis plokštėmis, kurių aukštis apie 1 m.

Bendrovė veiklą vykdo tik dienos metu ir tik darbo dienomis (nuo 7.00 iki 19.00 val.).

Informacija apie įrenginių keliamą triukšmo lygį pateikta **9 priede**. Triukšmo šaltinių išsidėstymo schemos pateiktos **9 priede**.

5.3.2. pateikiami įmonės ir su ja susijusių (atvežančių žaliavas, išvežančių produkciją ir pan.) mobiliųjų triukšmo šaltinių spinduliuojamo triukšmo duomenys, mobiliųjų triukšmo šaltinių judėjimo maršrutai (schemos) įmonės teritorijoje, galimi su įmonės veikla susijusių mobiliųjų triukšmo šaltinių privažiavimo maršrutai; darbo laikas ir judėjimo sąlygos; pateikiami įmonės teritorijoje esančių automobilių aikštelių duomenys (plotas, išsidėstymas, vietų skaičius), naudojimo laikas

Mobilūs triukšmo šaltiniai (žr. 9 priedą):

- 1 krautuvai (dizeliniai);
- į sklypą per dieną atvažiuos iki 6 lengvųjų automobilių, kuriais gyventojai atveš atliekas ir iki 6 lengvųjų automobilių, kuriais bendrovės darbuotojai atvažiuoja į darbą. Bendrai per dieną atvažiuos iki 12 lengvųjų automobilių. Modeliuojant triukšmą buvo priimta, kad per valandą į sklypą atvažiuos iki 6 lengvųjų automobilių;
- į sklypą per dieną atvažiuos iki 15 sunkiasvorių automobilių. Modeliuojant triukšmą buvo priimta, kad per valandą į sklypą atvažiuos iki 2 sunkiasvorių automobilių.

Modeliuojant mobilių triukšmo šaltinių keliamą triukšmą:

- transporto judėjimo sklype maršrutai vertinami kaip linijiniai triukšmo šaltiniai,
- iškrovimo/perkrovimo, transporto stovėjimo bei manevravimo zonos vertinamos kaip plotiniai triukšmo šaltiniai.

Informacija apie autotransporto judėjimo srautus pateikta **9 priede**.

5.3.3. nurodoma naudota skaičiavimams triukšmo sklaidos modeliavimo programinė įranga, naudotas skaičiavimo standartas, triukšmo rodikliai, vietovės meteorologinės sąlygos, skaičiavimų aukštis, modeliavimo teritorijos dydis, triukšmo sklaidos žingsnio dydis, taršos sklaidos žemėlapių koordinatų sistema ir mastelis

Triukšmas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje įvertinamas matavimo ir (ar) modeliavimo būdu, gautus rezultatus palyginant su atitinkamais Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ pateikiamais didžiausiais leidžiamais triukšmo ribiniais dydžiais gyvenamuosiuose bei visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje (žr. **Lentelė 10**).

Lentelė 10. Ribinės triukšmo lygio vertės

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Paros laikas, val.	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (L_{AeqT}), dBA
1.	Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeltą triukšmą	7–19 (diena) 19–22 (vakaras) 22–7 (naktis)	55 50 45
2.	Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeltame triukšme	7–19 (diena) 19–22 (vakaras) 22–7 (naktis)	65 60 55

Ūkinės veiklos triukšmas vertinamas pagal HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reglamentuojamus didžiausius leidžiamus triukšmo ribinius dydžius gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeltą triukšmą.

Ūkinės veiklos transporto priemonių, judančių viešo naudojimo privažiuojamaisiais keliais ir gatvėmis, sukeltas triukšmas vertinamas pagal HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reglamentuojamus didžiausius leidžiamus triukšmo ribinius dydžius gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeltame triukšme.

Triukšmo skaičiavimo įranga:

Vertinant triukšmo sklaidą aplinkinėse teritorijose buvo atliktas triukšmo sklaidos skaičiavimas ir modeliavimas kompiuterine programa CadnaA 4.3. CadnaA (Computer Aided Noise Abatement – kompiuterinė triukšmo sklaidos sistema) – tai programinė įranga, skirta triukšmo poveikio apskaičiavimui, vizualizacijai, įvertinimui ir prognozavimui. CadnaA programoje vertinamos 4 pagrindinės akustinių taršos šaltinių grupės (pagal 2002/49/EB), kurioms taikomos atitinkamos Europos Sąjungoje ir Lietuvoje galiojančios metodikos ir standartai. Kelių transporto triukšmo skaičiavimui naudojama NMPB-Routes-96 metodika.

Triukšmo modeliavimo sąlygos

Skaičiuojant triukšmą buvo priimtotos tokios sąlygos pagal ISO 9613:

- triukšmo lygio skaičiavimo aukštis – 1,5 m (atsižvelgiama į tai, kad gretimybėse yra mažaaukščiai gyvenamieji pastatai);
- oro temperatūra +10°C, santykinis drėgnumas 70%;
- triukšmo slopinimas – įvertinti gretimų statinių aukščiai nagrinėjamoje teritorijoje, įvertintos dangų absorbcinės charakteristikos.
- įvertintas triukšmo šaltinių darbo režimas.

Gauti triukšmo lygio skaičiavimo rezultatai atvaizduojami žemėlapiuose skirtingų spalvų intervalais kas 5 dBA. Triukšmo sklaidos žingsnio dydis, vertinant teritorijoje esančių taršos šaltinių sukeltą triukšmo lygį - dx(m):2; dy(m):2, o važiuojančio autotransporto - dx(m):1; dy(m):1.

Atliekant triukšmo sklaidos modeliavimą, buvo vertinama **2 variantais**:

- 1) bendrovės sklype stacionarių ir mobilių triukšmo šaltinių keliamas triukšmo lygis ties sklypo ribomis ir artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje (rezultatai pateikti **10 priede**);
- 2) į sklypą Lelijų, Kęstučio, Respublikos bei Žemaitės gatvėmis atvažiuojančių sunkiasvorių ir lengvųjų transporto priemonių keliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje (rezultatai pateikti **10 priede**).

Bendrovės darbo laikas – darbo dienomis nuo 7 iki 19 val.

Triukšmo sklaidos skaičiavimo rezultatai pateikti **10 priede**, susisteminta informacija – **Lentelė 11**.

Lentelė 11. Ūkinės veiklos teritorijoje taršos šaltinių keliamo triukšmo lygio sklaidos modeliavimo rezultatai

Vieta	Triukšmo rodiklis		
	L(dienos)	L(vakaro)	L(nakties)
	(7.00-19.00)	(19.00-22.00)	(22.00-7.00)
<i>Ties sklypo ribomis</i>			
Sklypo šiaurinė riba	33,9 – 45,5	-	-
Sklypo rytinė riba	33,9 – 43,0	-	-
Sklypo pietinė riba	36,4 – 54,7	-	-
Sklypo vakarinė riba	39,9 – 52,5	-	-
<i>HN 33:2011 ribinė vertė</i>	<i>55</i>	<i>50</i>	<i>45</i>
<i>Artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje</i>			
Kęstučio g. 20 – 30	31,5 – 35,7	-	-
Respublikos g. 70 – 78	29,8 – 35,0	-	-
Žemaitės g. 25 - 37	28,9 – 32,3	-	-
Lelijų g. 1 - 17	36,5 – 45,1	-	-
<i>HN 33:2011 ribinė vertė</i>	<i>55</i>	<i>50</i>	<i>45</i>

Lentelė 12. Šalia sklypo nutiestomis gatvėmis važiuojančio autotransporto keliamo triukšmo lygio sklaidos modeliavimo rezultatai

Vieta	Triukšmo rodiklis		
	L(dienos)	L(vakaro)	L(nakties)
	(7.00-19.00)	(19.00-22.00)	(22.00-7.00)
<i>Artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje</i>			
Kęstučio g. 20 – 30	52,2 – 52,8	-	-
Respublikos g. 70 – 78	38,3 – 51,9	-	-
Žemaitės g. 25 - 37	53,4 - 54,5	-	-
Lelijų g. 1 - 17	51,9 – 56,0		
<i>HN 33:2011 ribinė vertė</i>	<i>65</i>	<i>60</i>	<i>55</i>

Vertinant apskaičiuotus prognozuojamus triukšmo rodiklius, nustatyta, kad triukšmo lygis ties sklypo ribomis ir artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, atskirai vertinant ūkinės veiklos teritorijoje esančius taršos šaltinius bei Lelijų, Kęstučio, Respublikos bei Žemaitės gatvėmis važiuojančių ūkinės veiklos transporto priemonių keliamą triukšmą, neviršija HN 33:2011 reglamentuojamų didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių. Ūkinės veiklos keliamas triukšmo lygis neigiamo poveikio aplinkai ir arčiausiai esančioms gyvenamosios paskirties teritorijoms neturės. Triukšmo sklaidos žemėlapis pateiktas **10 priede**.

Pažymime, kad nuo 2022 m. spalio 10 d. bendrovėje stiklo atliekų tvarkymo (laikymo, krovos) darbai nebevykdomi. Jeigu ateityje Aikštelėje vėl bus pradėti vykdyti stiklo atliekų krovos

darbai, tai jie bus vykdomi tik naudojant automobilį su hidromanpulatoriumi. Tačiau siekiant įsitikinti, kad stiklo krovos metu keliamas maksimalus triukšmo lygis neviršys leistinų normų, pradėjus krovos darbus bendrovė papildomai atliks triukšmo matavimus ties gyvenamosios aplinkos riba, prie įvažiavimo į sklypo teritoriją (Respublikos g. 76A, Mažeikiai). Jeigu matavimu metu bus nustatyta, kad maksimalus ekvivalentinis triukšmo lygis viršija leistinas normas, bendrovė iš rytinės sklypo pusės papildomai įrengs triukšmo slopinimo sienelę. Dėl triukšmo slopinimo sienelės įrengimo bus rengiamas atskiras projektas ir derinamas su Mažeikių rajono savivaldybės administracija.

5.3.4. pateikiami nejonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių duomenys: radiotechninių objektų techniniai duomenys pagal Radiotechninio objekto radiotechninės dalies projekto ir elektromagnetinės spinduliuotės stebėsenos plano derinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-200 „Dėl Radiotechninio objekto radiotechninės dalies projekto ir elektromagnetinės spinduliuotės stebėsenos plano derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; kt.

Bendrovės veiklos metu nejonizuojanti spinduliuotė neskleidžiama.

5.4. įvertinami kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, aprašomas galimas jų poveikis visuomenės sveikatai

Prognozuojant ir vertinant poveikį visuomenės sveikatai svarbiausia yra prioritetų nustatymas, t.y. per kokius aplinkos komponentus labiausiai bus veikiamą žmonių sveikata (žr. **Lentelė 13**). Prioritetas būtų aplinkos oro cheminė tarša, kvapai ir triukšmas.

Lentelė 13. Ūkinės veiklos poveikis (tiesioginis ir netiesioginis) sveikatai darantiems įtaką veiksniams

Sveikatai darantys įtaką veiksniai	Veiklos rūšis ar priemonės, taršos šaltiniai	Poveikis sveikatai darantiems įtaką veiksniams	Poveikis sveikatai: teigiamas (+) neigiamas (-)	Nagrinėjamų rodiklių prognozuojami pokyčiai	Galimybės sumažinti (panaikinti) neigiamą poveikį	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5	6	7
1. Elgsenos ir gyvensenos veiksniai						
1.1. Mitybos įpročiai	Visa veikla	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
1.2. Alkoholio vartojimas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
1.3. Rūkymas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
1.4. Narkotinių ir psichotropinių vaistų vartojimas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
1.5. Lošimas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
1.6. Fizinis aktyvumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
1.7. Saugus seksas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
1.8. Kita	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
2. Fizinės aplinkos veiksniai*						
2.1. Oro kokybė	Atliekų tvarkymas	nėra	-	Užterštumas teršalais neviršys ribinių verčių	-	-

Sveikatai darantys įtaką veiksniai	Veiklos rūšis ar priemonės, taršos šaltiniai	Poveikis sveikatai darantiems įtaką veiksniams	Poveikis sveikatai: teigiamas (+) neigiamas (-)	Nagrinėjamų rodiklių prognozuojami pokyčiai	Galimybės sumažinti (panaikinti) neigiamą poveikį	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5	6	7
2.2. Vandens kokybė	Buitinės nuotekos, paviršinės nuotekos	Nuotekų susidarymas	0	Pokyčiai nenumatomi	Vanduo tiekiamas iš miesto vandentiekio tinklų ir naudojamas buitinėms reikmėms. Nuotekos išleidžiamos į miesto centralizuotus nuotekų tinklus.	Buitinių nuotekų tvarkymo sprendiniai parinkti vadovaujantis LR aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“. Paviršinių nuotekų tvarkymo sprendiniai parinkti vadovaujamosi LR aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ nuostatomis.
2.3. Maisto kokybė	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
2.4. Dirvožemis	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
2.5. Spinduliuotė	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-

Sveikatai darantys įtaką veiksniai	Veiklos rūšis ar priemonės, taršos šaltiniai	Poveikis sveikatai darantiems įtaką veiksniams	Poveikis sveikatai: teigiamas (+) neigiamas (-)	Nagrinėjamų rodiklių prognozuojami pokyčiai	Galimybės sumažinti (panaikinti) neigiamą poveikį	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5	6	7
2.6. Triukšmas	Įrenginiai, transportas	Įrenginių, autotransporto skleidžiamas triukšmas	-	Skaičiuotinas triukšmas neviršija ribinių verčių	Keliamas triukšmo lygis neigiamo poveikio aplinkai ir arčiausiai esančioms gyvenamosios paskirties teritorijoms neturės.	Triukšmo lygis už teritorijos ribų neviršys ribinių lygių. Aikštelėje vėl pradėjus vykdyti stiklo krovos darbus, jie bus atliekami naudojant automobilį su hidromanipulatoriumi. Taip pat padėjus vykdyti stiklo krovos darbus bus atlikti triukšmo matavimai prie gyvenamosios aplinkos (Respublikos g. 76A, Mažeikiai). Esanti poreikiui iš rytinės UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ sklypo pusės bus įrengta triukšmą slopinanti sienelė.
2.7. Būsto sąlygos	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
2.8. Sauga	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
2.9. Susisiekimas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
2.10. Teritorijų planavimas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-

Sveikatai darantys įtaką veiksniai	Veiklos rūšis ar priemonės, taršos šaltiniai	Poveikis sveikatai darantiems įtaką veiksniams	Poveikis sveikatai: teigiamas (+) neigiamas (-)	Nagrinėjamų rodiklių prognozuojami pokyčiai	Galimybės sumažinti (panaikinti) neigiamą poveikį	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5	6	7
2.11. Atliekų tvarkymas	Visa atliekų tvarkymo veikla	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	Visos atliekų tvarkymo veiklos vykdomos ir bus vykdomos atsižvelgiant į bendrovės turimą Taršos leidimą bei reikalavimus, pateiktus Atliekų tvarkymo taisyklėse [11]	Atliekos tvarkomos vadovaujantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.
2.12. Energijos panaudojimas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
2.13. Nelaimingų atsitikimų rizika	- -	Nelaimingi atsitikimai darbo vietoje	0	Pokyčiai nenumatomi	-	Nelaimingų atsitikimų tikimybė nežymi, nes darbuotojai aprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis, supažindinti su darbų saugos instrukcijomis
2.14. Pasyvus rūkymas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3. Socialiniai ekonominiai veiksniai	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.1. Kultūra	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.2. Diskriminacija	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.3 Nuosavybė	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.4. Pajamos	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.5. Išsilavinimo galimybės	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.6. Užimtumas, darbo rinka, darbo galimybės	- -	nėra	0	Sukurtos naujos darbo vietos	-	-

Sveikatai darantys įtaką veiksniai	Veiklos rūšis ar priemonės, taršos šaltiniai	Poveikis sveikatai darantiems įtaką veiksniams	Poveikis sveikatai: teigiamas (+) neigiamas (-)	Nagrinėjamų rodiklių prognozuojami pokyčiai	Galimybės sumažinti (panaikinti) neigiamą poveikį	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5	6	7
3.7. Nusikalstamumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.8. Laisvalaikis, poilsis	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.9. Judėjimo galimybės	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.10. Socialinė parama (socialiniai kontaktai ir gerovė, sauga)	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	Darbuotojas naudosis visomis teisės aktais nustatytomis socialinėmis garantijomis
3.11. Visuomeninis kultūrinis, dvasinis bendravimas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.12. Migracija	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.13. Šeimos sudėtis	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
3.14. Kita	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
4. Profesinės rizikos veiksniai						
4.1. Cheminiai	Visa veikla	Oro užterštumas	-	Pokyčiai nenumatomi	-	-
4.2. Fizikiniai	- -	Triukšmas	-	Triukšmo lygis darbo aplinkoje neviršija 85 dBA.	Esant poreikiui darbuotojai naudos asmenines apsaugos priemones	-
4.3. Biologiniai	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
4.4. Ergonominiai	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
4.5. Psichosocialiniai	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-

Sveikatai darantys įtaką veiksniai	Veiklos rūšis ar priemonės, taršos šaltiniai	Poveikis sveikatai darantiems įtaką veiksniams	Poveikis sveikatai: teigiamas (+) neigiamas (-)	Nagrinėjamų rodiklių prognozuojami pokyčiai	Galimybės sumažinti (panaikinti) neigiamą poveikį	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5	6	7
4.6. Fiziniai	- -	nėra	-	Pokyčiai nenumatomi	-	-
5. Psichologiniai veiksniai						
5.1. Estetinis vaizdas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
5.2. Suprantamumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
5.3. Sugebėjimas valdyti situaciją	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
5.4. Prasmingumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
5.5. Galimi konfliktai	- -	Galimas nepasitenkinimas gyventojų	0	Prognozuojami aplinkos taršos rodikliai už siūlomos SAZ ribų neviršys reglamentuojamų ribinių verčių.	Visuomenė supažindinama su vykdoma ir planuojama ūkine veikla teisės aktų nustatyta tvarka	Veiklos viešinimas ir nuolatinis bendravimas su visuomene mažina konfliktų kilimo tikimybę
6. Socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
6.1. Priimtinumai	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
6.2. Tinkamumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
6.3. Tęstinumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
6.4. Veiksmingumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
6.5. Sauga	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
6.6. Prieinamumas	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-

Sveikatai darantys įtaką veiksniai	Veiklos rūšis ar priemonės, taršos šaltiniai	Poveikis sveikatai darantiems įtaką veiksniams	Poveikis sveikatai: teigiamas (+) neigiamas (-)	Nagrinėjamų rodiklių prognozuojami pokyčiai	Galimybės sumažinti (panaikinti) neigiamą poveikį	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5	6	7
6.7. Kokybė	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
6.8. Pagalba sau	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-
7. Kita (nurodyti)	- -	nėra	0	Pokyčiai nenumatomi	-	-

* Fizinės aplinkos veiksniai kiek įmanoma įvertinami kiekybiškai, nustatomi prognozuojami taršos kiekiai, kokybinė teršalų sudėtis, jų atitiktis teisės norminiams aktams. Veiksnių kiekybinės išraiškos įvertinamos remiantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos duomenimis, techninio projekto aplinkos apsaugos dalimi, o jei jų nėra, – užsakovo pateikta informacija.

2 skiltyje trumpai aprašomos veiklos rūšys, kurios, kaip prognozuojama, turės poveikį sveikatai darantiems įtaką veiksniams ir sveikatai.

3 skiltyje pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie prognozuojamą teigiamą ar/ir neigiamą poveikį sveikatai darantiems įtaką veiksniams.

4 skiltyje pažymima, koks poveikis prognozuojamas: teigiamas (+) ar neigiamas (-).

5 skiltyje nurodomi pagrindiniai su veikla susijusių rodiklių (nagrinėtų tiriant esamą situaciją ir papildomų) prognozuojami pokyčiai.

6 skiltyje pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie galimas (arba negalimas) poveikio sumažinimo ir/ar panaikinimo priemones.

7 skiltyje pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie prognozuojamą poveikį, aprašomos problemos.

5.5. gali būti identifikuojami ir aprašomi kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai

(Biologiniai, ekonominiai, socialiniai, psichologiniai), kurių taršos rodiklių ribinės vertės nėra reglamentuotos norminiuose teisės aktuose (gali būti naudojami kokybinio pobūdžio įvertinimo (aprašomieji) metodai, pavyzdžiui, pateikiami mokslinių tyrimų, tam tikrų visuomenės grupių apklausos duomenys, analizės, ekspertų nuomonės, konkrečios teritorijos situacijos analizė ir pan.).

Vadovaujantis Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis socialinių, ekonominių, gyvensenos, psichologinių veiksnių kokybiniam poveikiui įvertinti nėra sukurta metodikų, todėl yra rekomenduojama naudoti apklausos metodus, apklausiant konkrečioje vietovėje gyvenančius žmones. Standartizuota psichogeninio įvertinimo metodika laikomas užduočių ar klausimų, skirtų įvairių žmogaus ypatybių įvertinimui, rinkinys, pateikiamas vienodomis (standartinėmis) sąlygomis ir naudojantis vienodą (standartinę) duomenų interpretacijos sistemą. Duomenų bazių apie minėtų veiksnių kokybinį vertinimą Lietuvoje nėra sukurta, esant būtinybei yra vykdomos sociologinės apklausos. Vykdoma ūkinė veikla yra vietinio lygio, neturinti įtakos didesnei visuomenės daliai, todėl tokią apklausą atlikti nėra tikslinga.

Apie planuojamą PVSV procesą visuomenė yra informuojama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Visuomenės supažindinimas su projektu mažina psichologinės įtampos atsiradimo tikimybę dėl bendrovės vykdomų veiklų.

Didžiąja dalimi neigiamą psichologinį poveikį ūkinė veikla formuoja, jei jos vykdymo metu gyventojai nuolat jaučia triukšmo, kvapų arba oro užterštumo poveikį kasdieniniame gyvenime. Ataskaitos 5.1-5.3 skyriuose nustatyta, kad dėl bendrovės veiklos susidarantių teršalų, kvapų koncentracijos aplinkos ore bei triukšmas už bendrovės sklypo ribų neviršija leistinų normų.

Veiklos vykdytojas įsipareigoja ūkinę veiklą vykdyti taip, kad veiklos sukeltas poveikis neviršytų nustatytų ribinių verčių gyvenamajai aplinkai už bendrovės teritorijos ribų.

6. Priemonių, kurios padės išvengti ar sumažinti neigiamą PŪV poveikį visuomenės sveikatai, aprašymas bei jų pasirinkimo argumentai

(Ataskaitoje pateikiamas ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai mažinančių priemonių aprašymas, dokumentai, patvirtinantys taršos prevencijos arba mažinimo galimybes ir atitinkamų planuojamų arba įgyvendintų priemonių veiksmingumą, sveikatos rizikos veiksnių artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje ir ties sanitarinės apsaugos zonos ribomis pokyčiai įdiegus šias priemones)

Atliekų tvarkymo veiklų vykdymo metu rizikos žmonių sveikatai nebus.

Poveikio sumažinimo priemonės:

- ✓ visa atliekų tvarkymo veikla vykdoma teritorijoje, nuo kurios surenkamos paviršinės nuotekos bei uždaroje patalpose.
- ✓ vanduo naudojamas tik buitiniams reikmėms, technologiniame procese vanduo nenaudojamas. Vanduo buitiniams reikmėms tiekiamas iš centralizuotų vandentiekio tinklų.
- ✓ buitinės nuotekos išleidžiamos į centralizuotus buitinių nuotekų tinklus.
- ✓ paviršinės nuotekos surenkamos ir išleidžiamos į centralizuotus paviršinių nuotekų tinklus.

- ✓ į UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ priimtos atliekos laikomos pagal rūšis joms skirtose laikyti zonose.
- ✓ visa atliekų tvarkymo veikla vykdoma griežtai laikantis Atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-368 su visais pakeitimais, Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481 su visais pakeitimais, reikalavimais bei kitais atliekų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.
- ✓ priimtos į Aikštelę atliekos pasveriamos ir įtraukiamos į apskaitą, vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 nustatyta tvarka;
- ✓ UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ dirba tik darbo metu, t.y. I-V (7.00 val. – 19.00 val.).
- ✓ dėl UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomos veiklos išsiskirianti tarša iš mobilių taršos šaltinių yra nežymi ir neviršija leistinų ribinių verčių.
- ✓ UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ atliekų tvarkymo metu, esant normalioms oro sąlygoms, keliami kvapai aplinkos oro kokybei įtakos neturės.
- ✓ vadovaujantis triukšmo lygio sklaidos modeliavimo rezultatais, galime teigti, kad UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ keliamas triukšmo lygis už sklypo ribų ir artimiausioje gyvenamoje aplinkoje neviršija HN 33:2011 reglamentuojamų didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių.
- ✓ Aikštelėje vėl pradėjus vykdyti stiklo krovos darbus, jie bus atliekami naudojant automobilį su hidromanipulatoriumi. Taip pat padėjus vykdyti stiklo krovos darbus bus atlikti triukšmo matavimai prie gyvenamosios aplinkos (Respublikos g. 76A, Mažeikiai). Esanti poreikiui iš rytinės UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ sklypo pusės bus įrengta triukšmą slopinanti sienelė.

Reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai dėl ūkinės veiklos nebus, todėl kitų priemonių nenumatoma.

7. Esamos visuomenės sveikatos būklės analizė

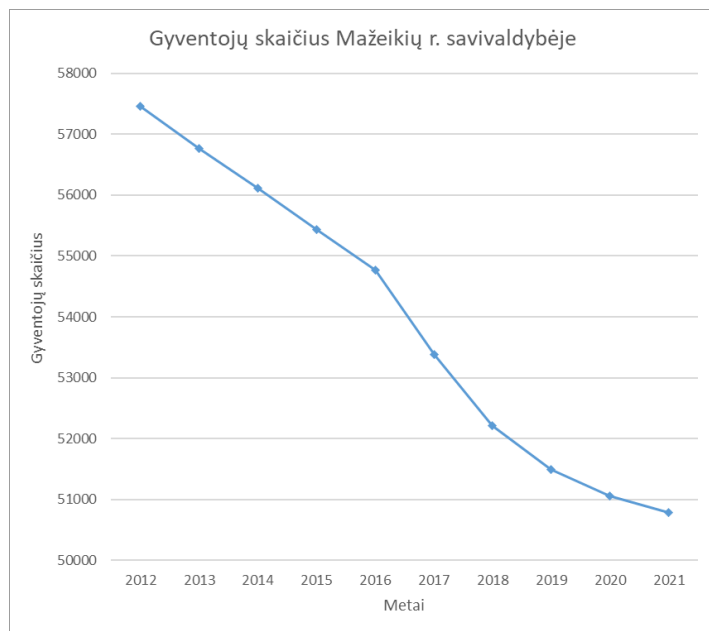
(Ataskaitoje analizuojami tik tie visuomenės grupių demografiniai ir sveikatos statistikos rodikliai, kurie yra prieinami ir reikšmingi vertinant planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai. Pagal galimybę ir reikalingumą gali būti analizuojami ir kiti papildomi rodikliai. Gali būti pateikiama mokslinių tyrimų arba oficialiosios statistikos apžvalga)

7.1. Vietovės gyventojų demografiniai rodikliai (jei nėra prieinamų vietovės duomenų, pateikiami savivaldybės ar apskrities duomenys)

Analizuojama teritorija yra Mažeikių mieste, adresu Kęstučio g. 15, todėl apžvelgiant visuomenės sveikatos būklę bus analizuojami Mažeikių r. sav. populiacijos rodikliai, kurie palyginami su bendrais Lietuvos rodikliais.

Lietuvoje jau dvidešimt metų dėl neigiamos natūralios kaitos bei emigracijos mažėjo gyventojų skaičius, tačiau 2020 m. šis sumažėjimas buvo ypač menkas, o 2021 m. gyventojų skaičius padidėjo. Demografų duomenimis, šis gyventojų skaičiaus teigiamas pokytis yra nulemtas reemigracijos. 2021 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2 795 680 gyventojų. Lyginant pastarojo dešimtmečio duomenis matome, kad per paskutinįjį dešimtmetį, t. y. nuo 2012 metų, populiacijos sumažėjimas skaičiuojamas 207 961 gyventojais (arba 6,9 proc.).

Mažeikių r. sav. 2021 m. pradžioje gyveno 50 789 gyventojai. Palyginus su 2012 m., kuomet miesto gyventojų skaičiuota 57 457, šis skaičius sumažėjo 6 668 gyventojais arba maždaug 13,13 proc.

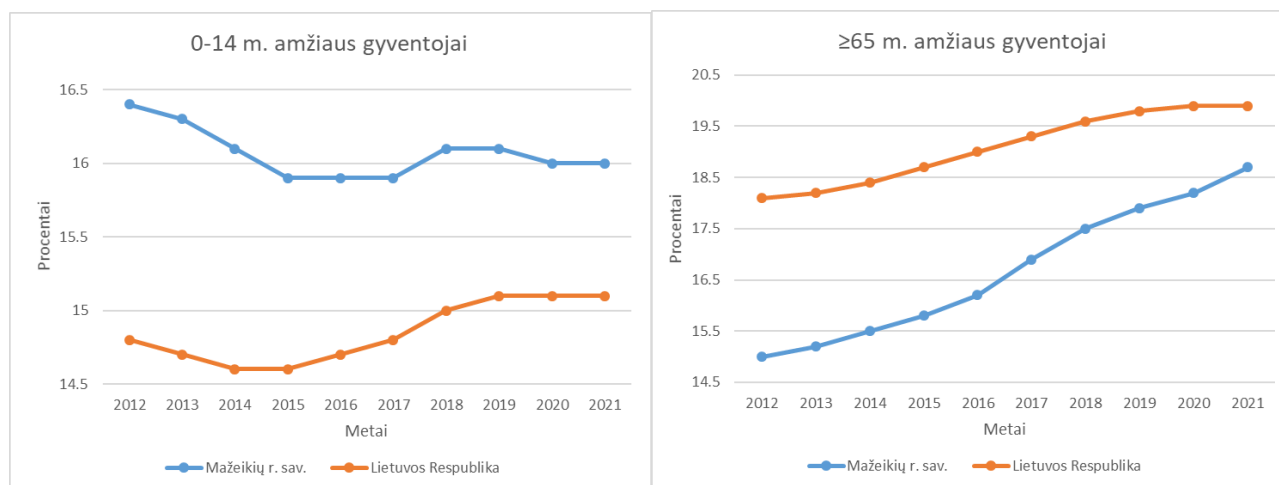

Pav. 12. Gyventojų skaičiaus pokytis, 2012–2021 m. (šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės)

Daugiamečiai procentiniai duomenys apie gyventojų grupes (0-14 metų ir 65 metų ir vyresnių) pateikiami **26 lentelėje** ir **24 paveiksle**.

Lentelė 14. 0 – 14 ir 65 metų amžiaus bei vyresnių gyventojų dalis, %

Metai	Mažeikių r. sav.		Lietuva	
	0-14 m.	≥65	0-14 m.	≥65
2012	16,4	15,0	14,8	18,1
2013	16,3	15,2	14,7	18,2
2014	16,1	15,5	14,6	18,4
2015	15,9	15,8	14,6	18,7
2016	15,9	16,2	14,7	19
2017	15,9	16,9	14,8	19,3
2018	16,1	17,5	15	19,6
2019	16,1	17,9	15,1	19,8
2020	16,0	18,2	15,1	19,9
2021	16,0	18,7	15,1	19,9

Pav. 13. 0 – 14 ir 65 metų amžiaus bei vyresnių gyventojų dalies kitimas

Kaip matyti iš pateikiamų pastarųjų dešimties metų laikotarpio Mažeikių r. sav. ir bendrai visos Lietuvos duomenų, pateiktų **Lentelė 14** ir **Pav. 13**, gyventojų, iki 14 metų amžiaus dalis Mažeikių r. sav. netolygiai mažėjo, Lietuvoje šio amžiaus gyventojų dalis didėjo nežymiai. Gyventojų, vyresnių nei 65 metų amžiaus, dalis Lietuvoje ir Mažeikių r. sav. palaipsniui didėja.

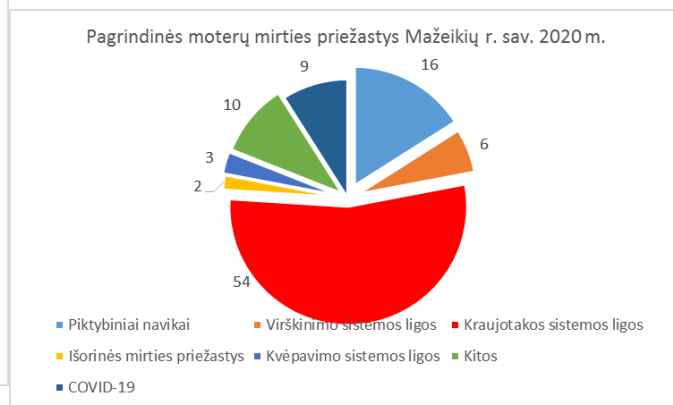
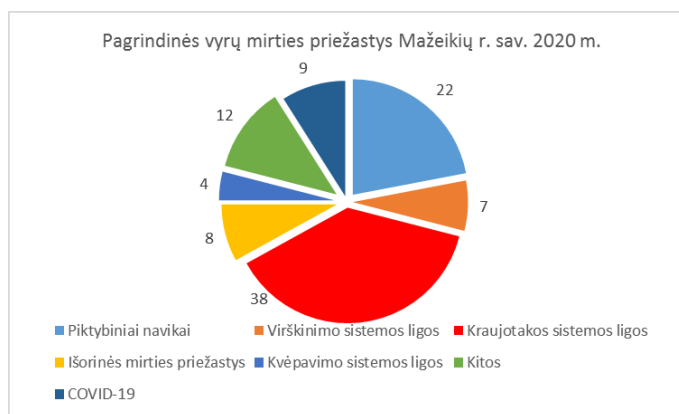
Galima stebėti, jog visu nagrinėjamu laikotarpiu, t. y. nuo 2012 iki 2021 m. (paskutiniai prieinami duomenys, kuriuos pateikia Higienos instituto Lietuvos sveikatos rodiklių informacinė sistema – 2019 m.) Mažeikių r. savivaldybėje natūralus gyventojų prieaugis, tenkantis 1 000 gyventojų, kasmet buvo fiksuojamas neigiamas (žr. **Lentelė 15**).

Lentelė 15. Natūralus prieaugis 1 000 gyventojų Mažeikių r. sav.

Metai	Gimusųjų skaičius	Gimstamumas 1 000 gyventojų	Mirusiųjų skaičius	Mirtingumas 1 000 gyventojų	Natūralus prieaugis 1 000 gyventojų
2012	651	11,1	704	12,33	-0,93
2013	600	10,6	704	12,47	-1,9
2014	572	10,3	733	13,1	-2,9
2015	624	11,3	692	12,6	-1,2
2016	575	10,6	647	12	-1,3
2017	512	9,7	641	12,1	-2,4
2018	509	9,8	648	12,5	-2,7
2019	529	10,3	638	12,44	-2,13
2020	440	8,6	722	-	-
2021	426	-	758	-	-

(Šaltiniai: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Higienos institutas)

Mažeikių r. savivaldybės teritorijoje, kaip ir visoje Lietuvoje, mirčių struktūra būdinga daugeliui išsivysčiusių šalių ir jau daugelį metų nekinta: pagrindinės mirčių priežastys 2020 metais buvo kraujotakos sistemos ligos ir piktybiniai navikai (žr. **Pav. 14**).

Pav. 14. Mažeikių r. sav. gyventojų mirties priežasčių struktūra (šaltinis: Higienos institutas, stat.hi.lt)

Kūdikių mirtingumas, tenkantis 1 000 gyvų gimusiųjų, Mažeikių r. sav., remiantis Lietuvos sveikatos rodiklių informacinės sistemos duomenimis, kasmet labai skiriasi ir kinta netolygiai (žr. **Lentelė 16**).

Lentelė 16. Kūdikių mirtingumas 1 000 gyvų kūdikių

Metai	Mažeikių r. sav.			Lietuva		
	Gimusieji	Mirusieji kūdikiai	Mirtingumas ⁴	Gimusieji	Mirusieji kūdikiai	Mirtingumas ¹
2010	614	2	3,26	30 676	153	4,99
2011	657	4	6,09	30 268	144	4,76
2012	651	1	1,54	30 459	118	3,87
2013	600	4	6,67	29 885	110	3,68
2014	572	2	3,5	30 369	118	3,9
2015	624	1	1,6	31 475	132	4,2
2016	575	5	8,7	30 623	139	4,5
2017	512	1	2	28 696	85	2,9
2018	509	2	3,93	28 149	96	3,41
2019	529	3	5,67	27 393	90	3,29

7.2. Gyventojų sergamumo rodiklių analizė (jei nėra prieinamų vietovės duomenų, pateikiami savivaldybės ar apskrities duomenys)

Sergamumo rodikliai

Duomenų analizė atlikta remiantis Lietuvos sveikatos informacijos centro pateiktais statistiniais duomenimis. Pateikiamas bendras Mažeikių r. sav. gyventojų sveikatos būklės duomenų vertinimas, o taip pat atskirai įvertinti su aprašoma ūkine veikla susiję rizikos veiksniai bei galimas jų poveikis gyventojų sveikatai. Šioje ataskaitoje analizuojami aktualiausių gyventojų sveikatos problemų duomenys, susiję su ūkinės veiklos rizikos veiksniais.

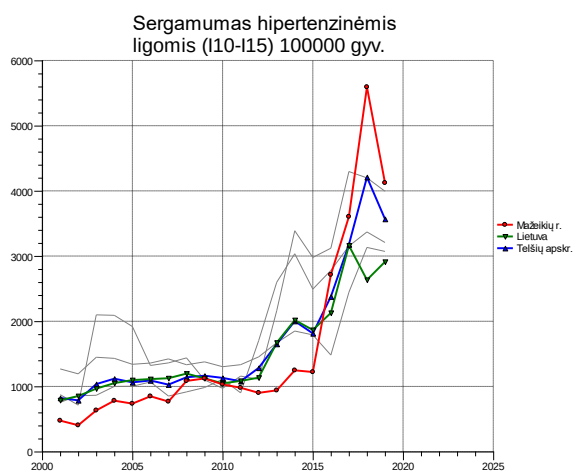
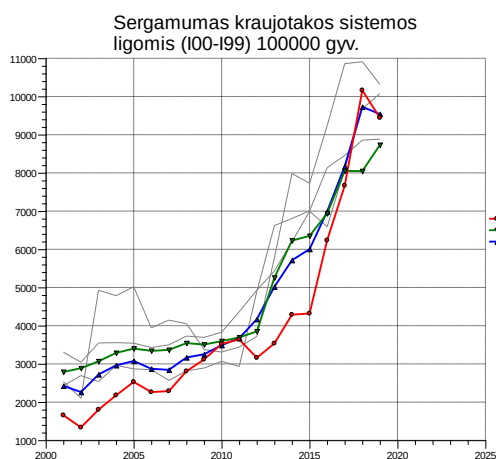
⁴ – kūdikių mirtingumas tenkantis 1 000 gyvų gimusių

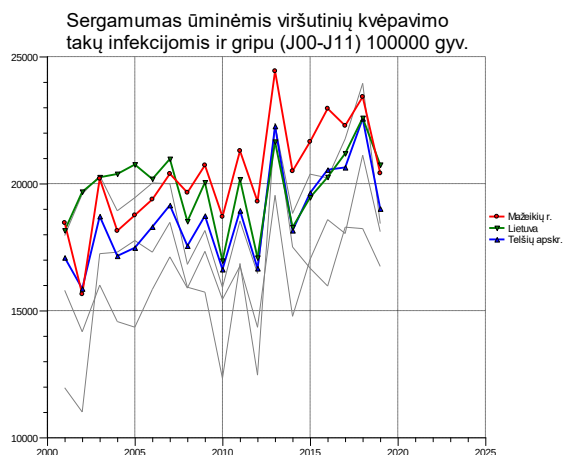
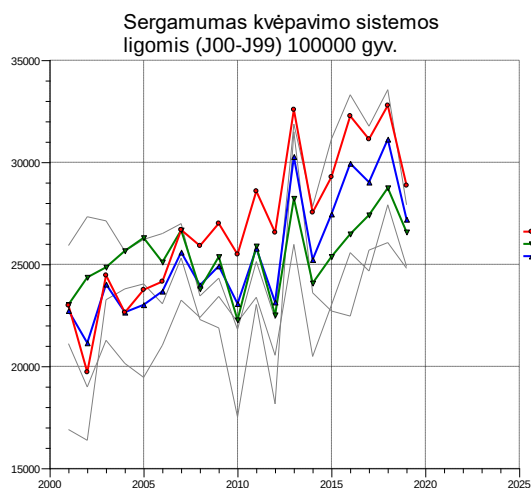
Sergamumo kraujotakos sistemos ligomis Mažeikių r. sav. 2019 m. rodiklis siekė 9 442,92 atvejų, tenkančių 100 000-čių gyventojų. Tais pačiais metais Telšių apskrityje 100 000-čių gyventojų teko 9 541,86, o Lietuvoje – 8 732,8 sergančiųjų. Rodiklio kitimo tendencijos panašios tiek Mažeikių r. savivaldybėje, tiek ir visoje Lietuvoje. Sergančiųjų kraujotakos sistemos ligomis skaičius pradėjo sparčiau didėti nuo 2013 metų ir šis rodiklis auga visose savivaldybėse. Nors Mažeikių r. savivaldybėje sergamumo kraujotakos sistemos ligomis rodiklis būdavo mažesnis nei Lietuvos vidurkis, tačiau jau 2018 ir 2019 m. šis rodiklis viršijo Lietuvos sergamumo rodiklį (žr. **Pav. 15**).

Sergančiųjų hipertenzinėmis ligomis skaičius Mažeikių r. sav. 2019 m. 100 000-čių gyventojų buvo 4 122,75, Telšių apskrityje – 3 567,64, o Lietuvoje – 2 912,17. Sergamumo rodiklio kitimo tendencijos yra panašios lyginant Mažeikių r. savivaldybę, Telšių apskritį ir Lietuvos vidurkį. Lyginant su Lietuvos vidurkiu sergamumo rodiklis Mažeikių r. savivaldybėje yra didesnis nuo 2016 m. Apžvelgiant 10-20-ies metų laikotarpius matoma sergamumo hipertenzinėmis ligomis didėjimo tendencija tiek Mažeikių r. savivaldybėje, tiek Telšių apskrityje, tiek visoje Lietuvoje (žr. **Pav. 15**).

Sergančiųjų kvėpavimo sistemos ligomis rodiklio kitimo tendencijos Mažeikių r. sav. yra beveik tokios pačios kaip ir visoje Lietuvoje, tačiau Mažeikių r. savivaldybėje sergamumo rodiklis nuo 2008 m. viršija Lietuvos sergamumo rodiklį. 2019 m. Mažeikių r. savivaldybėje sergamumo rodiklis buvo 28 867 / 100 000 gyventojų. Tais pačiais metais Telšių apskrityje 100 000-čių gyventojų teko 27 204,2, o Lietuvoje – 26 582,4 atvejų. Analizuojant ilgesnį, t. y. 10-20 metų laikotarpį matome, kad sergamumo rodiklis kinta netolygiai, tačiau bendra tendencija rodo sergamumo didėjimą tiek savivaldybėje, tiek visoje apskrityje (žr. **Pav. 15**).

Sergančiųjų ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis ir gripu rodiklis Mažeikių r. sav. nuo 2008 m. yra didesnis už Lietuvos sergamumo rodiklį bei didžiausias tarp visų apskrities savivaldybių. 2019 m. Mažeikių r. savivaldybėje sergamumas buvo 20 407 / 100 000 gyventojų. Tais pačiais metais Telšių apskrityje 100 000-čių gyventojų teko 19 009,1, o Lietuvoje – 20 739 atvejai. Analizuojant ilgesnį, t. y. 10-20 metų laikotarpį matome, kad sergamumo rodiklis Mažeikių r. savivaldybėje kinta netolygiai (panašiai ir kitose apskrities savivaldybėse), tačiau kaip matoma **Pav. 15**, šiam rodikliui yra būdinga didėjimo tendencija bendrai Telšių apskričiai ir visai Lietuvai.

Pav. 15. Sergamumas pagal diagnozių grupes

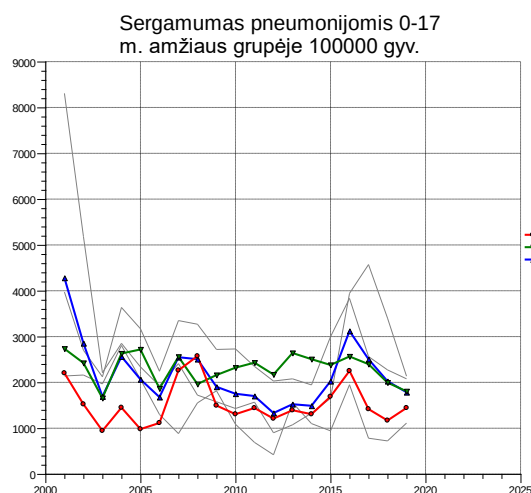
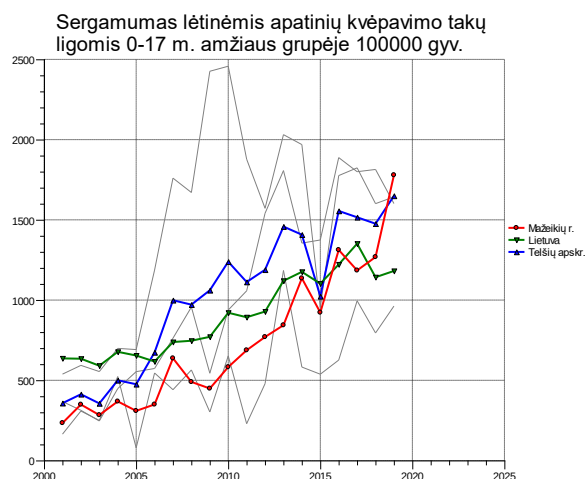
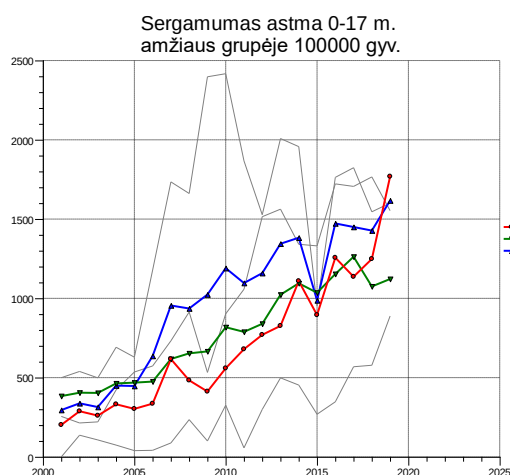
Vaikų sergamumas

Aplinkos taršai ypač jautrūs yra vaikai, todėl svarbu įvertinti sergamumo tendencijas ir šioje amžiaus grupėje. Lietuvos sveikatos informacijos centras pateikia sergamumo vaikų ir jaunimo iki 17 m. amžiaus grupėje duomenis.

Vaikų sergamumo lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis 0-17 metų amžiaus grupėje rodiklis, tenkantis 100 000-čiai gyventojų, Mažeikių r. sav. 2019 m. siekė 1779 atvejus. Tais pačiais metais Telšių apskrityje šis rodiklis buvo 1649,82, o Lietuvoje – 1181,9. Bendra ilgalaikė tendencija rodo sergamumo rodiklio didėjimą tiek Mažeikių r. sav., tiek ir visoje apskrityje (žr. **Pav. 16**). Nors ilgą laiką sergamumo rodiklis Mažeikių r. savivaldybėje buvo mažesnis už Lietuvos vidurkį, tačiau jau nuo 2016 metų ši tendencija pasikeitė ir rodiklis savivaldybėje tapo aukštesnis už Lietuvos vidurkį.

Vaikų sergamumo astma rodiklis, tenkantis 100 000-čiui gyventojų, 2019 m. Mažeikių r. sav. siekė 1768,83, Telšių apskrityje – 1617,15, Lietuvoje – 1122 atvejus. Mažeikių r. savivaldybės vaikų sergamumas astma yra vienas mažesnių lyginant su kitomis apskrities savivaldybėmis, tačiau viršijantis Lietuvos sergamumo vidurkį. Bendra tendencija rodo vaikų sergamumo astma didėjimą (žr. **Pav. 16**).

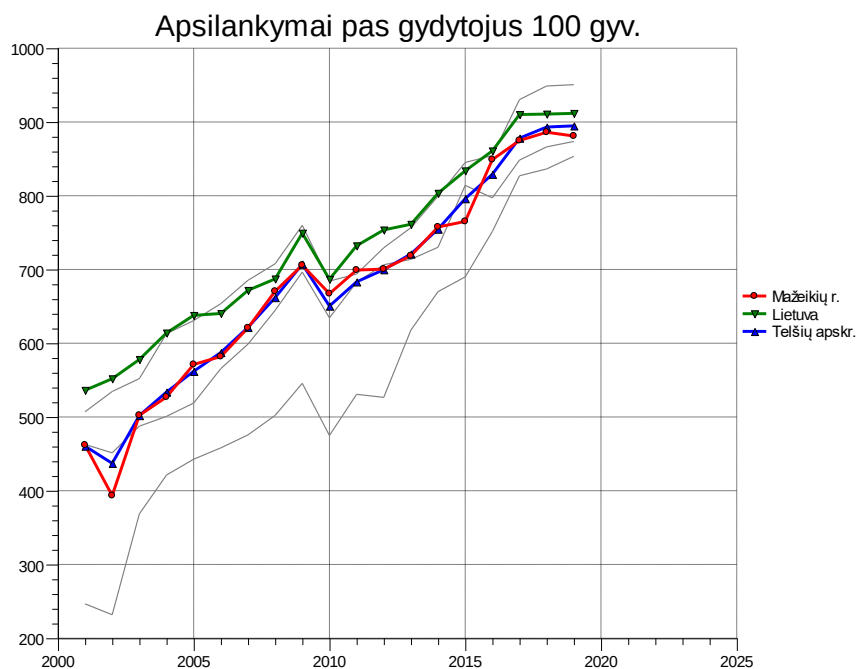
Vaikų sergamumo pneumonija rodiklis, tenkantis 100 000-čių gyventojų, Mažeikių r. sav. 2019 m. siekė 1443,53 atvejo. Tais pačiais metais Telšių apskrityje šis rodiklis buvo 1784,58, o Lietuvoje – 1806,5. Sergamumo rodiklis kasmet kinta netolygiai visose savivaldybėse ir išlieka gana pastovus. Sergamumo pneumonija rodiklis Mažeikių r. savivaldybėje yra mažesnis už bendrą Lietuvos sergamumo rodiklį ir mažesnis už apskrities vidurkį. (žr. **Pav. 16**).

Pav. 16. Sergamumo rodikliai pagal diagnozių grupes 0-17 metų amžiaus grupėje.

Apsilankymai pas gydytojus

Pagal Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Lietuvos sveikatos rodiklių informacinės sistemos pateikiamus rodiklius apsilankymų pas gydytojus skaičius auga visoje Lietuvoje. Mažeikių r. savivaldybėje 100-ui gyventojų per 2019 metus teko 881,04 apsilankymų, t. y. vienas gyventojas vidutiniškai per metus apsilankė pas gydytojus 8 kartus. Šis rodiklis Telšių apskrityje labai panašus – 894,84, o Lietuvoje – 911,73 atvejo. Mažeikių r. savivaldybėje apsilankymų pas gydytojus skaičius yra mažesnis už Lietuvos vidurkį (žr. **Pav. 17**).

Pav. 17. Apsilankymų pas gydytojus skaičiaus, tenkančio 100-ui gyventojų, kitimo tendencijos.

Gyventojų sergamumo duomenų analizės apibendrinimas: Apibendrinus pastarųjų metų Mažeikių r. sav. gyventojų sergamumo duomenis galima daryti išvadą, kad savivaldybėje sergamumas kraujotakos sistemos ligomis, hipertenzija, taip pat kvėpavimo takų ligomis bei gripu yra didesnis už Lietuvos sergamumo vidurkį.

Remiantis mokslinių analizių duomenimis, svarbiausios priežastys, galinčios lemti neigiamus gyventojų sveikatos pokyčius:

- Gyvenimo kokybės problemos – stiprėjantys gyventojų grupių socialiniai ir ekonominiai skirtumai, nepakankamas pagyvenusių žmonių ekonominis, socialinis, psichologinis ir net fizinis saugumas, kai kurių šeimų, kaip socialinio vieneto, degradavimas, atskirų gyventojų grupių nesubalansuota ir nepilnavertė mityba;
- Darbo ir aplinkos problemos – ne visada reikalavimus atitinkančios darbo sąlygos, triukšmas, gyvenamosios aplinkos tarša išmetamosiomis dujomis, gyventojų higienos reikmes tenkinančių statinių stoka, nesaugios gatvės;
- Sveikos gyvensenos problema – visuomenės atsakomybės už savo sveikatą stoka, menkas visuomenės sveikos gyvensenos supratimas ir neišvystyti įgūdžiai, tabako, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimas, nepakankamas gyventojų fizinis aktyvumas;
- Sergamumo problemos – didėjantis sergamumas lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis, didelis traumų, smurto ir nelaimingų atsitikimų keliuose skaičius, nemažėjantis sergamumas užkrečiamomis ligomis.

7.3. Gyventojų rizikos grupių populiacijoje analizė

(aprašomos svarbiausios gyventojų rizikos grupės, ypač atkreipiant dėmesį į pažeidžiamiausias grupes: vaikus, pagyvenusius žmones, mažas pajamas turinčius ir kt.)

Analizuojant ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai išskirtos dvi populiacijos rizikos grupės: darbuotojai ir netoli ūkinės veiklos teritorijos gyvenantys gyventojai. Ūkinės veiklos galimo poveikio visuomenės grupėms vertinimas pateiktas **Lentelė 17**. Poveikio ypatybių įvertinimas pateiktas **Lentelė 18**.

Lentelė 17. Ūkinės veiklos galimas poveikis visuomenės grupėms

Visuomenės grupės	Veiklos rūšys ar priemonės, taršos šaltiniai	Grupės dydis (asm. skaičius)	Poveikis: teigiamas (+) neigiamas (-)	Komentarai ir pastabos
1	2	3	4	5
1. Veiklos poveikio zonoje esančios visuomenės grupės	Atliekų tvarkymas	0	0	Vertinimu nustatyta, kad į ūkinės veiklos poveikio zoną visuomenės grupės nepatenka.
2. Darbuotojai	Atliekų tvarkymas	6	0	Galimam poveikiui nustatyti atliekamas darbo vietų ir profesinės rizikos vertinimas. Nelaimingų atsitikimų tikimybę mažina darbuotojų aprūpinimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis, supažindinimas su darbų saugos instrukcijomis.
Lentelė skirta identifikuoti pagrindines labiausiai veikiamas visuomenės grupes, jų dydį, poveikių šaltinius. 2 skiltyje trumpai aprašomos veiklos rūšys, kurios, kaip prognozuojama, turės poveikį atitinkamai visuomenės grupei. 5 skiltyje pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie prognozuojamą poveikį, pagrindžiamas nagrinėjamos visuomenės grupės pažeidžiamumas.				

Lentelė 18. Poveikių ypatybių įvertinimas

Veiksnio sukeltas poveikis	Poveikio ypatybės									Pastabos ir komentarai
	Veikiamų asmenų skaičius			Aiškumas (tikimybė), įrodymų stiprumas			Trukmė			
	Iki 500 žm.	501–1 000 žm.	Daugiau kaip 1 001 žm.	Aiškus *	Galimas **	Tikėtinas ***	Trumpas (iki 1m.)	Vidutinio ilgumo (1–3 m.)	Ilgas (daugiau kaip 3 m.)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Aplinkos oro tarša	+					+			+	Prognozuojama aplinkos oro tarša ir kvapai už veiklos teritorijos ribų ir artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršys reglamentuojamų ribinių verčių.

Veiksnių sukeltas poveikis	Poveikio ypatybės									Pastabos ir komentarai
	Veikiamų asmenų skaičius			Aiškumas (tikimybė), įrodymų stiprumas			Trukmė			
	Iki 500 žm.	501–1 000 žm.	Daugiau kaip 1 001 žm.	Aiškus *	Galimas **	Tikėtinas ***	Trumpas (iki 1m.)	Vidutinio ilgumo (1–3 m.)	Ilgas (daugiau kaip 3 m.)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2. Triukšmo sukeltas psichologinis diskomfortas	+					+			+	Prognostiniais skaičiavimais nustatyta, kad triukšmas gyvenamojoje aplinkoje ir už siūlomų SAZ ribų neviršys reglamentuojamų normų. Aikštelėje vėl pradėjus vykdyti stiklo krovos darbus bus atlikti triukšmo matavimai prie gyvenamosios aplinkos (Respublikos g. 76A, Mažeikiai). Esanti poreikiui iš rytinės UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ sklypo pusės bus įrengta triukšmą slopinanti sienelė.
3. Profesinė rizika:										
3.1. Cheminių veiksnių poveikis	+					+			+	Šie poveikiai vertinami darbo vietų ir profesinės rizikos vertinimo metu
3.2. Fizikinių veiksnių poveikis	+					+			+	
3.3. Fizinių veiksnių poveikis	+					+			+	
3.4. Ergonominių veiksnių poveikis	+					+			+	
3.5. Psichosocialinių veiksnių poveikis	+					+			+	
*Poveikis aiškus arba pagrįstas norminiais aktais, patikimais tyrimais ir įrodymais. **Kai kurie patikimi tyrimai įrodo ryšį, yra svarbiausi priežastiniai kriterijai. ***Įrodymai apie poveikį mažos vertės, nustatyti kai kurie priežastiniai kriterijai.										

7.4. gyventojų demografinių ir sveikatos rodiklių palyginimas su visos populiacijos duomenimis (su šalies vidurkiu, kitų savivaldybių duomenimis ir pan.)

Gyventojų demografiniai rodikliai: gyventojų skaičius, pasiskirstymas pagal amžių, gimstamumas, mirtingumas, mirties priežasčių struktūra, kūdikių mirtingumas ir kiti rodikliai apskrities ir šalies mastu bei jų palyginimas su nagrinėjamos vietovės rodikliais pateikti Ataskaitos 7.1 punkte.

Gyventojų sergamumo rodikliai apskrities ir šalies mastu bei jų palyginimas su nagrinėjamos vietovės rodikliais pateikti Ataskaitos 7.2 punkte.

7.5. planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatos būklei

Šiuolaikinės visuomenės sveikatos būklę daugiausia lemia žmonių gyvensena bei fizinė ir socialinė aplinka. Todėl gerinant gyvenimo kokybę ypatingas dėmesys skiriamas aplinkos keliamai rizikai mažinti.

Vykdomos ūkinės veiklos metu gali būti išmetami teršalai iš autotransporto priemonių, taip pat kvapai ir triukšmas nuo veikiančių įrenginių. Apibendrinant šių veiksnių matavimo bei skaičiavimo duomenis daroma išvada, kad dėl vykdomos veiklos cheminė tarša, kvapai bei keliamas triukšmas už bendrovės teritorijos ribų neviršys nustatytų ribinių verčių ir neturės neigiamos įtakos visuomenės sveikatai.

Dozė–atsakas ryšys – tai kiekybinis rodmuo, kai kintant kenksmingo veiksnio dozei (kiekiui, poveikio trukmei, koncentracijai), didėja ar mažėja populiacijos dalis, kuriai pasireiškia poveikio rezultatas. Dozė–atsakas nustatymas yra kiekybinis ryšio tarp dozės ir jos sukulto padarinio įvertinimas. Asmens gautoji dozė vertinama remiantis ekspozicija naudojant tiesioginius ir netiesioginius metodus, bendrus matavimų duomenis, modeliavimą. Suminė ekspozicija sieja įvairių aplinkos teršalų koncentracijas, praleistą laiką aplinkos ore ir patalpose, namuose, darbe ar automobilyje ir turi įtakos vidinei dozei. Nagrinėjamos veiklos sukeliama neigiamo poveikio dozės ir atsako įvertinimas pateikiamas **Lentelė 19**.

Lentelė 19. Dozės ir atsako įvertinimas

Teršalo pavadinimas	Apskaičiuota didžiausia koncentracija aplinkos ore (be fono/su fonu)	Ribinė vertė	Atsako įvertinimas (poveikio sveikatai prognozė)
1	2	3	4
Triukšmas	L _{dienos} <55 dBA L _{vakaro} <50 dBA L _{nakties} <45 dBA.	L _{dienos} – 55 dBA L _{vakaro} – 50 dBA L _{nakties} – 45 dBA	Poveikio nėra
Kvapai	1,232 OU _E /m ³	8,0 OU _E /m ³	Poveikio nėra

Objekto teritorijoje susidarančios atliekos ir nuotekos tvarkomos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus. Esant normalioms meteorologinėms sąlygoms, vykdomos veiklos metu išsiskiriantys kvapai yra nežymūs ir už sklypo teritorijos ribų neviršija ribinių verčių. Triukšmo sklaidos skaičiavimo rezultatai parodė, kad triukšmo lygis už sklypo teritorijos ribų neviršys ribinių lygių, todėl galima teigti, jog ūkinė veikla neturės neigiamos įtakos visuomenės sveikatai.

Aikštelėje vėl pradėjus vykdyti stiklo krovos darbus, jie bus atliekami naudojant automobilį su hidromanipuliatoriumi. Taip pat padėjus vykdyti stiklo krovos darbus bus atlikti triukšmo matavimai prie gyvenamosios aplinkos (Respublikos g. 76A, Mažeikiai). Esanti poreikiui iš rytinės UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ sklypo pusės bus įrengta triukšmą slopinanti sienelė.

8. Sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo arba tikslinimo pagrindimas

(Šis skyrius rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo, Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. XII-2166 nuostatomis).

8.1. Sanitarinės apsaugos zonos ribų planas

(Sanitarinės apsaugos zonos ribų plane turi būti pažymėtos taršos šaltinio ir/ar taršos objekto arba kelto jų siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos, patikslintos pagal meteorologinius duomenis, pateikiamas sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo arba tikslinimo pagrindimas, nurodomi gyvenamosios paskirties pastatai (namai), sodo namai, viešbučių, administracinės prekybos, maitinimo, kultūros, mokslo, poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatai, specialiosios paskirties pastatai, susiję su apgyvendinimu, rekreacinės teritorijos, kiti objektai)

Sanitarinės apsaugos zona (SAZ) – aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Remiantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo [1] 2 priedu, ūkinei veiklai reglamentuojama 100 m SAZ.

Lietuvos Respublikos Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnyje nurodyta, kad asmenys, planuojantys ir (ar) vykduantys ūkinę veiklą, kuri yra susijusi su poveikiu aplinkai ir dėl to galimu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai, inicijuoja sanitarinės apsaugos zonų nustatymą. Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos ūkinei veiklai ir (ar) objektams, nurodytiems Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme. Įstatymo 24 straipsnio 3 dalis nurodo, kad ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu, atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, gali būti nustatytas kitoks negu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas sanitarinės apsaugos zonų dydis.

Nagrinėjamu atveju SAZ ribų dydis nustatomas atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą. Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 51 str. 3 punkte nurodoma, kad nustatant sanitarinės apsaugos zonas, ūkinės veiklos išmetamų (išleidžiamų, paskleidžiamų) aplinkos oro teršalų, kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių sukeliama žmogaus sveikatai kenksminga aplinkos tarša už sanitarinės apsaugos zonų ribų neturi viršyti ribinių užterštumo (ar kitokių) verčių, nustatytų gyvenamosios paskirties pastatų (namų), viešbučių, mokslo, poilsio, gydymo paskirties pastatų, su apgyvendinimu susijusių specialiosios paskirties pastatų, rekreacijai skirtų objektų aplinkai.

SAZ ribos nustatomos aplink stacionarius taršos šaltinius. Nustatyta ar patikslinta SAZ (specialiosios žemės naudojimo sąlygos) įrašoma į Nekilnojamo turto kadastrą ir Nekilnojamo turto registrą vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatyta tvarka.

Siūlomos SAZ ribų planas pateiktas **11 priede**.

8.2. Sanitarinės apsaugos zonos ribų planas, topografinis planas su pažymėtomis teršalų sklaidos skaičiavimų vertinėmis, izolinijomis, taršos šaltiniais

Siūlomas SAZ ribų planas pateiktas **11 priede**. Į aplinkos orą išsiskiriančių kvapų sklaidos modeliavimo rezultatai pateikti **8 priede**. Triukšmo sklaidos žemėlapiai pateikti **10 priede**.

8.3. Sanitarinės apsaugos zonos ribas pagrindžiantys duomenys, gauti remiantis faktiniais ūkinės veiklos skleidžiamos fizikinės ir cheminės taršos bei taršos kvapais duomenimis

(Kai nustatomos arba tikslinamos jau vykdomos ūkinės veiklos sanitarinės apsaugos zonos ribos, Ataskaitoje turi būti pateikti sanitarinės apsaugos zonos ribas pagrindžiantys duomenys, gauti remiantis faktiniais ūkinės veiklos skleidžiamos fizikinės ir cheminės taršos bei taršos kvapais duomenimis)

Siekiant nustatyti UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomos veiklos keliamą taršą buvo atlikti tiek įrenginių keliamo triukšmo lygio matavimai. Taip pat bus atlikti tiek iš atliekų perkrovimo stoties, stiklo atliekų laikymo aikštelės bei antrinių žaliavų laikymo vietų išsiskiriančių kvapų matavimai. Matavimų protokolai pateikti **7 ir 9 prieduose**. Vadovaujantis matavimo duomenimis skaičiavimo bei modeliavimo būdu įvertinta atliekų laikymo zonoje išsiskiriančių kvapų sklaida bei autotransporto ir veikiančių įrenginių keliamo triukšmo lygio sklaida. Atliekų tvarkymo veiklos metu į aplinkos orą išsiskiriančios taršos vertinimas atliktas skaičiavimo būdu. Detalesnė informacija pateikta 5 skyriuje.

Vadovaujantis triukšmo, į aplinkos orą išmetamų kvapų sklaidos rezultatais, galime daryti išvadą, kad įvertinus UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ ūkinės veiklų pobūdį ir apimtį, fizikinės ir cheminės taršos galimybes bendrovės teritorijoje ir už jos ribų, siūlome UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomai veiklai nustatyti SAZ ribas su sklypo ribomis. Siūlomas SAZ ribų planas pateiktas **11 priede**.

9. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodų aprašymas

9.1. panaudoti kiekybiniai ir kokybiniai poveikio vertinimo metodai ir jų pasirinkimo pagrindimas

Metodų paskirtis – įvertinti galimą poveikį visuomenės sveikatai. Metodo tikslas yra kuo realiau įvertinti neigiamus veiksnius ir jų daromą poveikį žmonių sveikatai ir gyvenimo kokybei. Aplinkos taršos vertinimo modeliai, naudoti vertinime buvo pasirinkti todėl, jog jie aprobuoti LR aplinkos ministerijos.

Poveikio kiekybiniam ir kokybiniam vertinimui naudojome metodikas, pateiktas Europos Sąjungos direktyvoje 93/67/EEC. Metodo esmė – komponentų, veikiančių žmogaus gyvenamąją aplinką, susidarančią dėl aplinkos veiksnių palyginimas su žemesne, nesukeliančia pasekmių gyvenimo kokybei. Pirminiame šio etapo vertinime atmetame tuos poveikių veiksnius, kurie yra didesni ir gali sukelti neigiamų pasekmių gyvenimo kokybei. Jei pavojai ar rizika yra palyginti dideli, peržiūrimos turimos projekte rizikos mažinimo priemonės ir nustatomos indikacinės vertės, kurios yra priimtinos gyvenamojoje aplinkoje. Poveikio gyvenamajai aplinkai ribiniai dydžiai nustatomi pagal veikiančias šioje srityje higienos normas ir kitus teisės aktus.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas ir viešinimo procedūros atliekamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ [4] bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. V-491 „Dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ [3] nustatytais reikalavimais.

Vertinant vietovės demografinius bei sveikatos rodiklius buvo naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Informacinio sveikatos centro pateiktais statistiniais duomenimis. Remiantis jais buvo atlikta visuomenės sveikatos būklės analizė.

Vykdomų veiklų galimam kvapų lygiui įvertinti buvo naudota modeliavimo kompiuterinė programa ADMS 4.2 (Cambridge Environmental Research Consultants Ltd, Didžioji Britanija), įtraukta į Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos modelių, rekomenduojamų naudoti vertinant poveikį aplinkai, sąrašą. ADMS 4.2 yra lokalaus mastelio atmosferos dispersijos modeliavimo sistema. Tai naujos kartos oro dispersijos modelis, kuriame atmosferos ribinio sluoksnio savybės yra aprašomos dviem parametrais – ribinio sluoksnio gyliu ir Monin Obukov ilgiu. Dispersija konvekcinėmis meteorologinėmis sąlygomis skaičiuojama asimetriniu Gauso koncentracijų pasiskirstymu. Sistema gali modeliuoti sausą ir šlapią teršalų nusėdimą, atmosferos skaidrumą, kvapų sklaidimą, pastatų ir sudėtingo reljefo įtaką teršalų sklaidai, gali skaičiuoti iki šimto taškinių, ploto, tūrio ir linijinių taršos šaltinių išskiriamų teršalų sklaidą. Teršalų ir kvapų sklaidą aplinkos ore skaičiuojama pagal vietovės reljefą, geografinę padėtį, meteorologines sąlygas, medžiagų savybes, taršos šaltinių parametrus.

Iš mišrių komunalinių atliekų preso bunkerio, nuo antrinių žaliavų (plastikinių pakuočių atliekų kipos laikomos lauke bei stiklinės taros atliekos laikomos lauke sukrautos į krūvą) sklindanti kvapo koncentracija buvo nustatyta matavimo būdu. Matavimus atliko Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija. Oro mėginių tyrimai atlikti pagal LST EN 13725:2004 +AC:2006 (N).

Bendrovės vykdomos veiklos esamo triukšmo nustatymui prie įrenginių atlikti fizikiniai triukšmo matavimai. Matavimus atlikto leidimą turinti fizikinių matavimų UAB „Tyrimų laboratorija“. Tyrimai atlikti vadovaujantis reikalavimais, pateiktais standartuose LST ISO 1996-1:2017 „Akustika. Aplinkos triukšmo aprašymas, matavimas ir vertinimas. 1 dalis. Pagrindiniai dydžiai ir vertinimo procedūros“ ir LST ISO 1996-2:2017 „Akustika. Aplinkos triukšmo aprašymas, matavimas ir vertinimas. 2 dalis. Garso slėgio lygių nustatymas“.

Triukšmo sklaidos modeliavimas atliktas kompiuterine programa CadnaA (Computer Aided Noise Abatement). Triukšmo sklaidos skaičiavimai atliekami remiantis ISO 9613. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos aprobuota programa atitinka Europos Parlamento ir Komisijos direktyvos 2002/49/EB „Dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo“ reikalavimus. CadnaA taikoma prognozuoti ir vertinti aplinkoje esantį triukšmą, skleidžiamą įvairių šaltinių. Ji skaičiuoja ir išskiria triukšmo lygius bet kuriose vietose ar taškuose,

esančiuose horizontaliose ar vertikaliose plokštumose arba ant pastatų fasadų. Iš kai kurių triukšmo šaltinių sklindantis akustinis emisijų kiekis išskiriamas ir iš techninių parametrų.

9.2. galimi vertinimo netikslumai ar kitos vertinimo prielaidos

Ūkinės veiklos vykdymo metu susidaranti tarša (triukšmas ir kvapai) buvo įvertinta ir tiesiogiai matavimo būdu, o taip pat ir naudojantis matematinio modeliavimo programomis.

Iš autotransporto išsiskirianti tarša įvertinta skaičiavimo būdu, atsižvelgiant į atvažiuojančio autotransporto srautą.

Pasirinkti triukšmo sklaidos ir kvapų modeliavimo / vertinimo metodai yra gana tikslūs ir objektyvūs, su vertinimo problemomis nesusidurta.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo netikslumai ir klaidos gali būti tik tuo atveju, jei ūkinės veiklos organizatorius poveikio visuomenės sveikatai vertintojui pateikė nepilną ar neteisingą informaciją apie ūkinę veiklą bei veiklos lemiamus fizinės aplinkos veiksnius, darančius įtaką sveikatai.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinime naudojant literatūros duomenis yra naudojamos tik valstybinių, mokslinių institucijų duomenimis, kurių patikimumas ir objektyvumas užtikrinamas įstaigų statusu.

10. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo išvados

(Nurodoma, ar planuojamos ūkinės veiklos sąlygos atitinka visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimus arba kokių visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimų planuojamos arba vykdomos ūkinės veiklos sąlygos neatitinka (konkretaus teisės akto straipsnis, jo dalis, punktas))

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ ūkinės veiklos įrengimo sąlygos atitinka visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimus.

- Visa atliekų tvarkymo veikla vykdoma atviroje teritorijoje, nuo kurios surenkamos paviršinės nuotekos bei uždaroje patalpose.
- Vanduo naudojamas tik buitiniams reikmėms, technologiniame procese vanduo nenaudojamas. Vanduo buitiniams reikmėms tiekiamas iš centralizuotų vandentiekio tinklų.
- Buitinės nuotekos išleidžiamos į centralizuotus buitinių nuotekų tinklus.
- Paviršinės nuotekos surenkamos ir išleidžiamos į centralizuotus paviršinių nuotekų tinklus.
- Į Aikštelę priimtose atliekos laikomos pagal rūšis joms skirtose laikyti zonose atviroje aikštelėje ir patalpoje.
- Visa atliekų tvarkymo veikla vykdoma griežtai laikantis Atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-368 su visais pakeitimais, Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481 su visais pakeitimais, reikalavimais bei kitais atliekų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.
- Priimtose į Aikštelę atliekos pasveriamos ir įtraukiamos į apskaitą, vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėse,

patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 nustatyta tvarka;

- UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ dirba tik darbo metu, t.y. I-V (7.00 val. – 19.00 val.).
- Dėl UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomos veiklos išsiskirianti tarša iš mobilių taršos šaltinių yra nežymi ir neviršija leistinų ribinių verčių.
- UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ atliekų tvarkymo metu, esant normalioms oro sąlygoms, keliama kvapai aplinkos oro kokybei įtakos neturės.
- Vadovaujantis triukšmo lygio sklaidos modeliavimo rezultatais, galime teigti, kad UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ keliamas triukšmo lygis už sklypo ribų ir artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršija HN 33:2011 reglamentuojamų didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių.
- Aikštelėje vėl pradėjus vykdyti stiklo krovos darbus bus atlikti triukšmo matavimai prie gyvenamosios aplinkos (Respublikos g. 76A, Mažeikiai). Esanti poreikiui iš rytinės UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ sklypo pusės bus įrengta triukšmą slopinanti sienelė.
- Bendrovės laikomos gaisrinės saugos priemonės pagal visus gaisrinės saugos reikalavimus.

Įvertinus UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomos veiklos pobūdį ir apimtį, fizikinės ir cheminės taršos galimybę bendrovės teritorijoje ir už jos ribų, siūlome UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomai veiklai nustatyti SAZ ribas su sklypo ribomis. Siūlomos SAZ brėžinys pateiktas **11 priede**. Siūlomos SAZ dydis – apie 1,6695 ha.

11. Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos

(Nurodomas siūlomų sanitarinės apsaugos zonos ribų dydis metrais, taršos šaltinis (-iai), nuo kurio (-ių) nustatomos sanitarinės apsaugos zonos ribos. Pridedamas siūlomų sanitarinės apsaugos zonos ribų planas (topografinis planas, brėžinys ar žemėlapis), kuriame nurodytos siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos)

Įvertinus UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdomą veiklą nustatyta, kad ji neturi žymios įtakos aplinkos oro kokybei, triukšmo, kvapų ar kitos taršos padidėjimui už bendrovės teritorijos ribų, todėl neigiamo poveikio visuomenės sveikatai nenumatoma, o sanitarinės apsaugos zoną tikslinga formuoti su sklypo ribomis (SAZ dydis – 1,6695 ha) (žr. **11 priedą**).

12. Rekomendacijos dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėsenos, emisijų kontrolės ir pan.

Veiklos sąlygos atitinka visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimus. Vadovaujantis ūkinių veiklų keliamos taršos sklaidos rezultatais nustatyta:

- Įvertinus skaičiavimo būdu gautus iš autotransporto išsiskiriančių teršalų kiekius ir jų koncentracijas, galima teigti, kad pati autotransporto keliamas oro tarša yra momentinė ir nežymi. Todėl ji neigiamo poveikio aplinkai nesukels.
- Įvertinus kvapo koncentracijų sklaidos modeliavimo rezultatus, galime teigti, kad esant normalioms oro sąlygoms vykdomos veiklos kvapų sukeliama neigiamo poveikio gyventojų ir darbuotojų sveikatai nedarys. Maksimali ilgalaikė 98 procentilio 1

valandos kvapo pažemio koncentracija tiek ties sklypo ribomis, tiek aplinkinėse teritorijose ribinės $8 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ vertės neviršija.

- Vertinant apskaičiuotus prognozuojamus triukšmo rodiklius, nustatyta, kad triukšmo lygis ties sklypo riba neviršija HN 33:2011 reglamentuojamų didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, nustatytų gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje.

Todėl vykdoma atliekų tvarkymo veikla už sklypo ribų reikšmingo neigiamos įtakos aplinkos oro kokybei bei visuomenės sveikatai neturės.

Vykdam atliekų tvarkymo veiklas siūloma:

1. Nuotekų tvarkymo sprendiniai turi atitikti Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento nuostatas. Paviršinių nuotekų surinkimo šuliniai turi būti periodiškai išvalomi nuo juose susikaupusio purvo.
2. Atliekos turi būti laikomos šių atliekų laikymui skirtose vietose, užtikrinant teritorijos švarą bei tvarką. Rekomenduojama įdiegti priemones sulaikančias atliekų pasklidimą už bendrovės teritorijos ribų vėjuotomis dienomis.
3. Visos atviroje teritorijoje atliekų laikymui skirtos zonos turi būti padengtos kieta, vandeniui nelaidžia danga.
4. UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ atliekų tvarkymo veiklą turi vykdyti vadovaujantis Aplinkos apsaugos agentūros išduotomis Taršos leidimo sąlygomis.
5. Siekiant sumažinti vizualinę taršą, užtikrinant, kad teritorijoje laikomos atliekos dėl vėjo nebūtų išnešiotos už bendrovės teritorijos ribų.
6. Bendrovėje atliekos turi būti tvarkomos, taip pat sunkiasvoris transportas turi važiuoti tik darbo valandomis nuo 7 iki 19 val., kaip buvo įvertinta atliekant PVSV. Laikantis darbų grafiko, gyventojų poilsio ir ramybės laikas nebus trikdomas.
7. Aikštelėje vėl pradėjus vykdyti stiklo krovos darbus bendrovė papildomai atliks triukšmo matavimus ties gyvenamosios aplinkos riba, prie įvažiavimo į sklypo teritoriją (Respublikos g. 76A, Mažeikiai). Jeigu matavimu metu bus nustatyta, kad maksimalus ekvivalentinis triukšmo lygis viršija leistinas normas, bendrovė iš rytinės sklypo pusės papildomai įrengs triukšmo slopinimo sienelę.

13. Visuomenės informavimas apie parengtą Ataskaitą ir viešą Ataskaitos pristatymą

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų tvarkos aprašu (toliau - Aprašas), visuomenei bus sudarytos sąlygos susipažinti su parengta Ataskaita. Informacija apie parengtą Ataskaitą paskelbta 2022 m. gruodžio mėn. 10 d. dienraštyje „Lietuvos rytas“ ir 2022 m. gruodžio mėn. 9 d. Mažeikių rajono laikraštyje „Santarvė“ bei UAB „Ekokonsultacijos“ internetinėse svetainėse.

Mažeikių rajono savivaldybės Mažeikių seniūnijos patalpose Ataskaita eksponuojama nuo 2022 m. gruodžio 12 d. iki 2022 m. gruodžio 28 d. Su Ataskaita taip pat galima susipažinti UAB „Ekokonsultacijos“ buveinėje, adresu J. Kubiliaus g. 6-5 kab., Vilnius bei UAB „Ekokonsultacijos“ internetinėje svetainėje: <http://www.ekokonsultacijos.lt/visuomenes-informavimas/>.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentas 2022 m. gruodžio 8 d. raštu Nr. D-22-59 buvo informuotas apie parengtą Ataskaitą ir viešą Ataskaitos viešinimą.

Viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita būdas ir data buvo suderinta su Mažeikių rajono savivaldybės Mažeikių seniūnija. Viešas visuomenės supažindinimas su Ataskaita įvyks 2022 m. gruodžio 28 d. 17.30 val. Mažeikių rajono savivaldybės Mažeikų seniūnijos patalpose (didžiojoje salėje), adresu Laisvės g. 39, Mažeikiai.

14. Naudotos literatūros sąrašas

1. LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, patvirtintas 2019 m. birželio 6 d. Nr. XIII-2166.
2. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, patvirtintas 2002 m. gegužės 16 d. Nr. IX-886.
3. LR sveikatos apsaugos ministro 2004-07-01 įsakymas Nr. V-491 „Dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų patvirtinimo“.
4. LR sveikatos apsaugos ministro 2011-05-13 įsakymas Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“.
5. LR sveikatos apsaugos ministro 2010-10-04 įsakymas Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“.
6. LR sveikatos apsaugos ministro 2007-05-10 įsakymas Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo“.
7. Kvapų valdymo metodinės rekomendacijos (2012). VGTU, Vilnius. Metodinės rekomendacijos parengtos įgyvendinant 2007–2013 m. Žmoniškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonės VP1-4.3-VRM-02-V „Viešųjų politikų reformų skatinimas“ projektą „Gyvenamosios aplinkos sveikatos rizikos veiksnių valdymo tobulinimas“.
8. LR sveikatos apsaugos ministro 2011-06-13 įsakymas Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“.
9. Europos Parlamento ir Komisijos direktyva 2002/49/EB „Dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo“.
10. Praktinės rekomendacijos darbuotojų apsaugos nuo triukšmo keliamos rizikos nuostatams taikyti. LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Vilnius, 2005.
11. LR aplinkos ministro 1999-07-14 įsakymas Nr. 217 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“.
12. LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2010-07-14 įsakymas Nr. D1-585/V-611 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzinu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“.
13. LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2000-10-30 įsakymas Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal ES 2000-10-30 kriterijus, sąrašo patvirtinimo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatymo“.
14. EMEP/EEA/CORINAIR Oro teršalų inventorizacijos vadovas (Angl. – Air pollutant emission inventory guidebook): <http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2019>.
15. LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-11-26 įsakymas Nr. A1-331 „Dėl darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatų patvirtinimo“.

16. LR aplinkos ministro 2006-05-17 įsakymas Nr. D1-236 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“.
17. LR aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymas Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“.
18. Lietuvos sveikatos rodiklių informacinė sistema. Prieiga per internetą:
< <http://sic.hi.lt/html/srs.htm> >.
19. Lietuvos Statistikos Departamento informacija. Prieiga per internetą:
< <https://www.stat.gov.lt> >.

15. PRIEDAI

Priedo Nr.	Priedo pavadinimas
1	Poveikio visuomenės sveikatai vertintojo licencijos kopija
2	VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašai
3	Žemės sklypo planas
4	Atliekų laikymo zonų išdėstymo schema
5	2018 m. kovo 1 d. sutartis Nr. I01074
6	UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ veiklos metu iš autotransporto į aplinkos orą išmetamų teršalų skaičiavimai
7	• 2022 m. rugpjūčio 16 d. Kvapo koncentracijos nustatymo protokolas Nr. CH 7048/2022-7050/2022; • Kvapų šaltinių išdėstymo schema.
8	UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ ūkinės veiklos metu išmetamų kvapų sklaidos modeliavimas
9	• UAB „Tyrimų laboratorija“ 2022-05-19 Aplinkos garso slėgio matavimo protokolas Nr. 69.2-22-TA-637; • Triukšmo šaltinių išdėstymo schema.
10	Triukšmo sklaidos vertinimas
11	Siūlomas SAZ ribų planas